

בן סירא מירושלים

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

זה הספר לא נמצא אצלנו. זה זמן רב אשר היה לשלמים. כאשר הובא בגמ' כמה פעמים. אצד מחתנו מטלטול הגלות כאשר נאבדו כמה וכמה ספרים. ונספרי ולשונות העמים נמצא. והנה עתה קם איש אחד. מדני מוהר"ר יהושע מוהר"ר שמואל העזיל מדזקלא. והעתיקו מלשונם לשון אשכנז על לשון הקודש. כלשון צח לזכות את הרבים. כי נמצאו ספרים ומוסרים שרם המלמד לאדם דעה השכל ובינה. למחנא. כיות טוב נפתי אלהים ואדם.

וויארשא

ברשיון כספי תר"ב לפ"ק הצענזור

w Warszawie w Drukarni
D, L, Sklower, 1842 r,

בן סירא

החכמה כל

החכמות מאלהים . והמה אצלו תמיד . מי חישב מקדם
חול הים . כמה ספות ממטר . וכמה ימים יעמוד העולם .
מי מדר נכהי שאים ממעל . ומדת רוח הארץ . ועומק הים . ומי
עמד כבוד השם . להתיעץ עמו מה מעשהו . כי חכמתו קדומה לכל
ברואי עולם . דבר השם אל עליון היא כאר החכמה ומצותיו המח
מעינות הנובעים . מי יודע ררך החכמה להשיגה מבלעדי השם . אחד
הוא עליון הבורא העולם ואשר בתוכו . גדול וגבור ונורא הוא מאד .
היושב על כסא רם ונשא ופועל בכל . הוא הוריע החכמה לברואי
עולם ע"י רוח קדשו וקודם כל מעשהו ראה וידע ומדרד . ויפור את
חכמתו לברואיו ובכל בשר למען חסריו הגדולים . ולאזהבי שמו נחן
אותה . יראת השמהוא כבוד גדול תפארת מנוחה ועטרת יופי . ונותנת
שסתה וששון תמיד . אשרי האיש ירא השם . כי הוא יעזור לו בעת
צד לו וסופו מאלהיו ישא ברכה . לאהבה את השם היא יפיפותה
של החכמה . וכל הרואה אותה והמופהים הגדולים אשר תעשה .
יאהב אותה מאד . יראת השם ראשית החכמה והיא כאבן מוסד
בלב . ודירתה היא באנשים חכמים ומאמינים בהשם ואצל נשים אשר
באוהל יברכו . וכל מבקשיה לא ימצאוה רק אצל הכשרים . העבודה
הכשרה להשם היא היראה . השומרת מכל מכשול ולומדת הלב
לעשות טוב ונותנת שלום ושלווה . וטוב יהיה לירא אלהים . ובכל
עת אשר יצטרכו לתנחומין יברך אותם . יראת השם היא החכמה
עושר וכבוד אתה וכל טוב יבוא לרגלה . תמלא הבית במתנותיה .
וחדריה באוצרותיה . יראת השם היא כתר להחכמה . ורוב שלום תתן
ורפואת תעלה . החכמה תלמד לכני אדם דעת ותכונה . והדבק בה
תעזור לו בכבוד גדול . יראת השם היא שורש מהחכמה וענפיה
לעולם יהיו ירוקים . יראת השם תצוה לאדם שלא לחטוא . האיש אשר
אין בו יראת שמים לא יכון לנגד עיניו . ורוע מחשבותיו יכשילוהו .
אבל הענווים והכשרים מ'חיים לזמן שירוחמו וינחמו . ואף אם אכף
צריהם הזמן אשר בשפל ישבו . עושי כרצון קוניהם ותהילתו וחכמתו
משבחים ואוסרים . אבל האנשים חוטאים . דבר השם בעיניהם
תועבה . כי אוצר החכמה מעיניהם נסתרה ונעדרה . בני אם רצונך
להיות חכם . למוד מצות השם והוא יתן לך חכמה . יראת השם
היא אמתת החכמה הסכלנית והאמונה מאוד ישרים המה בעיני השם
ראה שהיראה הוא תמימה בלב ועבודתו בשלימות לא בשקר . אל
תבקש לך כבוד מהבריות בשקר . ובין תבין היטב אח אשר תעשה .
ואשר תדבר ואשר האמין . ולא תעלה כמעלות להתנאות פן תפול
ותגלה ערותך ותהיה לכלימה . והשם יגלה מחשבותך הרעה לעיני
הכל ותפיל לעיני כל רואים . בעבור שלא היתה יראתך באמונה .

כפיך ומעשיך הגלויים עשית את עצמך ירא שמים . ולכך ומחשבותיך
לא כן כילשקר ולא לאמונה :

ב בני אם ברצונך לעבוד השם . וכור מלחמת היצר והתנכר
עליו . החזק במעונו ולמוד הסבלנות ואם יפתוך חטאים

למשכך מעבודתו אל תאכה . החזק ביראתו ואל תרפנה וככל עת
תרבה יראתך . מטוב ועד רע אשר יעבור עליך קבל בפנים יפות ולא

תקרא תגר בעת צרה . כמו הוהב יבחזן בהעבירו באש . כן אוהבי השם
באש הנסיונות יבחנו וינצלו . בטח בהשם ויעזור לך הכן נתיבתך

וקוה לו . אתם יראי השם בטחננו בו כי לא יעזוב אתכם . קוה הטוב
מאתו ויבא לכם חסד ונחמה תמיד . בטחו בחסרו תמיד . ואל תניחו

פן תפלו . זכור ימות עולם וקח משל סאתם . מי נקי אבר ומי היה
לכלימה אשר בטח עליו . ומי הוא אשר יראת השם על פניו נעוב

ומי השיג כלימות בעת סראו אליו . כי רב חסד הוא . רחום וחנון
נושא עון ומושיע בעת צרה . אוי להאנשים אשר אין בטחונם שלימה

וחמה החוטאים אשר בטחונם פעם לפנים ופעם לאחור . אוי להאנשים
אשר אין מאמינים בישועתו . ולואת מצדתם לא ינצלו . אוי להם

אשר אין סוכים לישועתו . ומה יענו כי יפקוד עליהם אדון כל .
היראים מאמינים ברברו ואוהביו שומרים מצותיו . עושים את הישר

בעיניו ושומרים תורתו כדת . שולחים את לבם בתפלתם . ויכנעו
ויאמרו . נפלה נא ביר השם וכיר אדם אל אפולה . כמו גדלו ותפארתו

כן גודל חסרו :

ג בני ירדו שמעו לי אביכם . השם רוצה שהבנים יכבדו אבותם
וצוות אמם ישמרו . המקיים כיבוד אב ואם לא יחשוב

השם לו עון . והמכבד אבותיו נינו לעצמו אוצר טוב . המכבד אביו
ימצא גמולו בבניו אחריו ותפלתו נשמעת ועושה רושם . המכבד

אביו יאריך ימים והאיש אשר דבר השם יקר בעיניו בו תמצא אמו
נחמה . הירא את השם מכבד אבותיו ועובר אותם כעבר לארוננו . כבד

אביך ואמך . בכל יכלתך ברברים טובי' ובסבלנות . לסען יבואו
ברכות לראשך . ברכת האב כונה לבנים בתים . אבל קללת האם

תהרסם . אל תלעג לחסרון ואם אביך כי לא זאת כבודך . כבוד אביך
הוא כבודך . וכרמות אמך היא בושהך . בני ירדו לכלל את אביך

לעת זקנתו ואל הצער אותו כעור בחיים חיותו . ואם נחלש עליו
השכל ועש' מעשה נערות על הצערה . כי זכות העושה טוב לאבותיו

לשולם לא ישכח ותמיד ימצא טיב אפלו הוא חוטא . וזכותך יזכר
לך בעת צר לך וחטאתיך ימסו כשליג והקרת מפני החמה . העווב

אביו ואמו מקולל הוא מהכריות . ואשר יצער אמו קללת אלהים
בגנתו . בני ירדו החזק עצמך חסיד במידת השפלות ויגנה

והסתפקות

והסתפקות ולא תהא כאנשים אשר לעולם לא ימצאודים , ברבות
 נדלך ותפארתך תרבה ענותנותך . ואז תאהל מהשם . כי השם עליון
 על הכל ולא יעשה דבר מנבורותיו הגדולים . רק ע"י אנשים חסמיני'
 את עצמם . לא תעלה במעלות התרוטמות ואל תבקש דבר שהוא
 יותר מיכלתך . את הרברים אשר הפקידך השם והזהירך עליהם . אותם
 דרוש וחקור להוכיח ולענוש את העוברים עליהם . אבל לא נאה לך
 לחקור על הדברי' אשר לא הפקידך . וכל מה שאינו תחת מאשלת' הנת
 אנתו . די לקיים מה שאתה מוכרח ומצוה עליך כי רבים הושחתו
 בריבם ריב לא להם . כי מי אשר אוהב להיות ידו בכל . משחית נפשו
 ואין סופו טוב . דורשים רע לעצמם היו ואבוי וזעקת שבר יעוררו .
 הגאווה והגאון לא יעשה טוב בעמיו . ולא יצאח מסנו רק רע ושבר
 על שבר :

ד חכם

לב אוהב ללמוד דבר השם . האוהב את החכמה מאוין
 לדברי חכמים . כמים מכבים האש . כן צדקה תכבה
 העונות והעליון הגומל יזכור צדקותיך וישלכ גאולך בעת צר לך . בני
 ידירי אל תעווב את העני והאביון . מרעב אל תאנע לחם ואל תבוח
 העני והאביון בעינים . אל תצער את לב נשבר ונרכה ואל תאמר
 לחסרי כל לך ושוב וזחר אתן . בקשת הגר אל תאנע ופניך אל
 תהפוך מהעניי ואל תתעלם עיניך מהצריכים חסד למה יצעק עליך אל
 השם . כי עושהו שמוע ישמע צעקתו ותפלתו אשר בשכרון לבו עליך
 יועק . כי יהיה לך דבר את אחיך ותבוא במשפט עמו אל הריב אתו
 וכחשופט תנהג כבוד . אתה השופט שמע לקול העני וקבל טענותיו
 בפנים יפות . הצל עשוק מיד עושקו ואל תגור מפני איש בעת אשר
 תפסוק הדין . היה אב ליתומים ובעל הבית לאמותיהם ותהיה כבן
 לאל עליון ויאהב אותך יותר מאהבת אבך . החכמה תנכיה בניה נעל
 שכמה תשא המבקשים אמתה . האוהב אותה אוהב את החיים והדרוש
 אותה שמחה וששון ימצא . המחזיקים בה ככוד גדול ינחלו ואשר יעשו
 יצליחו . האיש אשר דבר השם יקר בעיניו עושה רצון ועבורת בוראו .
 ואם אוהב טעותיו בודאי אוהב את השם . השומע בקול החכמה הוא
 יביל ללמד לאחרים . והמחזיק וחפץ בה ישכון בטח . והאיש אשר
 אין בו שקר ורמיה יוכל להשיגה ובניו אחריו זכותו ינחלו . ואם
 החכמה למבקשיה לא כן תעמוד . כי תעשה לאדם צער ופחדים .
 ותבחן אותו בשבטי' ותנסה אותו בנסיונים עריבין אם אין בו רמיה
 אז תבא אליו על הדרך הישר ותישאח אותו . וגולה אליו את מסתוריה
 ואם תמצא בו גתל ועקש עזיב תעזוב אותו והיא כלה יכלה . בני
 ידירי שמור את עצמך מדברים האנונים לעשות ואל תבוש עצמך בפני
 נשמתך להביד הצדק . בוש יבוש החופא אשר עושה רע מאתו הכל
 מכבדים

מכברים אותו מחמת יראתו. לא תנורו מפני איש אשר רוצה להזיקך כרי שתאמר שקר. רק הנר דבר אמת ומשפט לעיני הכל. אם בו טובה לבני אדם. ועל דבר ערות אמת יבוא הרבר על אמתותה ולצדק יצא משפט. ואף אם נתע לעצמך ובשרך. אל תכחד ואל תבוה להכיר האמת מה שחמת וחמאת ב' וקבל העונש עליך. ולא תעבור את הכסיל בעסקיו ואל תירא אותו כי יגדל כחו. וכל יוסף ער יום מותך הבר האמת והשם ילחם לך. לא תהיה מהאנשים המבטיחים ואומרים הרבה ואפילו מעט אינם עושים. ובכיתך לא תהי' כמו ארני וכסוף לטרופ ואל ההאנוח כמו הפותחת הפותחים עמו כל המנעוליו. ירך לא תהיה פתוחה תמיד לקבל. גם לא סגורה תמיד מלהת :

ה אל תבטח בעושרך ואל תאמר יש לי רב. אל תשמע לעצתך אף אם כח בדרך לעשות, אל תפן לעשות חפץ לך. ולא תאמר מה יעשה לי. כי השם בעל נקמות נקום ונקם בנתאמר בלבבך הנה כהנה וכהנה עשיתי ולא עברה עלי רעה ולא נפרעתו עליהם. דע שהש"י ארך אפים. אבל נקה לא ינקך ואל תבטח במה שלא עבר עליך שבט המושל על חטאותיך לחטוא עוד. אל תאמין ברוע לאמר השם ארך אפים רחון וחנון לא יסרני אם אלך שובב בדרך לבי. כי רגע באפו תטהר כנודל חסרו וחסותו אשר הדר על החוטאים אין לו קצב ושיעור. אי לזאת אל תתמהמה ושוב לאלהיך לא תאחר מיום אל יום. כי בשצף קצף בעטו תבא וישחיתך. אל תבטח בהון ועושר שאספת בעוולה כי לא יועיל לך בעת צרתך: אל תלך לכל מקום אשר יהי' שם הרוח ללכת. פלס מענל הגליך. ואל תענה כחסרי לב. רבוידך היוצא מפין כן יקום כי ישאלך איש דבר האוינה היטב במתן לא כמהירות. ואז תדע מה להשיב. אם כין תבין את אשר לפניך הגד לרעך. ואם אין בינה תשק ירך למו פיך. כי הדברים מביאים לירי כבוד ולידי כלמה וכמה נופלים בכשלוך לשונם אל תלך רכיל ולא תכחד בלשונך. הנגיבה היא בויה. והולך רכיל מתועב ממנו. לא תשמע לקול מלחשים כדבר קטון וגדול אליו לא תשמע. כי ידבר אליך על אוהבך למצוא עינו לשנוא. אל תאבה. וסופם של מהלכי רכיל לבושת ולכלימה :

ו אל תאמר בלבבך מי חכם כמוני ואתי תמות חכמה. והלעג ותבוה לכל אדם. פן יבולו עליך ופירוהיך ישתיתו והאמר הן אני נשאתי לכרי עין יבש. אדם שבע רגז עושה רעה יעצמו ושחוק לאויביו יהיה. והארם אשר טוב מזנו. וכל אשר ישמע לכל אשר ידברו פותר אותם לטובה וירין לבך זכות. האדם הזה קנה לעצמו רעים טובים. והרבר דבר על אופניו. כל טוב ממני ידבר רבים

רבים יהיו אנשי שלומך . ולאחר מני אלה נלה סודך אל הגלה סודך
 לאהב אשר לא בחנת אותבעת צר לך . כי כל הרע לאיש מתן ובעת
 נגעו וצרתו מנגד יעמוד ויש אוהב נהפך לאויב וכאשר ידע חסא משפט
 מות עליך יגיד . יש אוהבי שלחן . אסיש היטב לך . ובעת צרה כחש
 בו לא ראיתוך . בשכתועל סיר הכשר הוא רעך כנפשך שבעך .
 ומושל בכל כבעל הבית . ובעת צר לך לא יזכר ולא יפקד . הרחק
 מאויבך ושמוד את נפשך מאוהבך . אוהב נאמן היא מסמין גדול .
 ואשר ישיגנו אוצר טיב מצא . לא יעריכנו זהב ופזרוב . אוהב נאמן
 הוא קיום לנפש החיים . בחיק ירא אלהים ינתן . בכל מקום אשר
 ילך ירא שמים . ימצא איהבים נאמנים . בני ידירי חנוך עצמך בחכמה
 בכחרותך ותקרא חכם ונכון באחריתך . אל החכמה תצמוד . כמו
 פולח ובוקע בארץ . ושומר עת בואנה פירותיה . סבול מעט עבודתה
 ופרחתה . ובמעט הזמן מפירותיה הטובים תהנה ותשמח . חסר
 דעת יקרא את שעה מרה . ועקש לב וחוטא לא ידבק בה . כבירה
 וחוקה היא בעיניו מאבן בוחן . לא יוכל מלט משא וישליכנה מעליו
 רבים יהללו עצמם כי רב מצאת ידם בחכמה . ואם יחקרו לא נמצא
 בהם כי אם מעט מועד . בני שמע לקול לקחי . ואל תכולו למו עצתי
 תן רגליך בכבליה וצוואריך במסגותיה הטה שכמך ושם איתם . ולא
 תנתק מסורותיה . החוקה בכל לבבך . ובכל כוחך רמוס דרביה .
 דרוש וחקור אותה או תמצאנה . החוקה בה ואל תרפנה . כי בסוף
 נחת תנחת בה . וצערך יהפך לששון ושמחה . וכבליה יהיו לך
 למצסה עוונסנרי לבגדי שדים החמורות . יש אתה כהר טוב
 ומצנפה ארגמן . הבגדים החמורות אתה תלבש . וכהר הותב על
 ראשך יעטה . בני אם תשמע אלי תחכם . ואם נפשך ולכך אליו
 חשית תקרא נבון . הטה אנך בהשק ורצין לבך . ויהגבר ויאיר לך
 השכל . הנה תמיד במעמד הזקנים . ודבק עצמך לחכמים ואהוק
 לשמוע דבר השם . ואל משלי החכמים את לבך תשים . בכל מקום
 אשר תראה איש חכם עמוד וכוא אצלו . ושכתך וצאהך עמו יהא .
 דבר השם מאור יהא יקר בעיני ודיבורו הקדוש תמיד זכור תזכר
 היא ימלא משאלות לבך ותהיה כמציון הנובע . וספוייתן לך חכמת
 ותכונה כאיות נפשך :

אם אתה רע לא תעשה . לא יקרך ולא יעבור עליך רע הרחק
 מעול . ופגע רע אליך לא תאונה . לא תורע ורעך בשדו
 בליעל . פן תקצור פירותיה שבעתיים . אל תבקש גהולה לעצמך
 להיות שר ושופט . ולפני מלך אל תתהדר . אל תאמר כלבבך לפני
 השם הגה שמלה אחי ישימוני קצין עם ותתהדר לפני מלך . כי חכם
 ואתה לך נאה . כי לא תוכל לבסוח על כחך וגודלך . לעשות מעולות
 צדק

צדק . פן תבולע לפני איש אמיץ כח ומשפטך לארץ תפיל ותהיה
לכלימה . אל תחרחר ריב בעיר וכסוד המחלוקת אל תבוא למה
תשא עליך כפלים כחטאותיך כי לא ינקה כל הנוגע בו . ולא תאמר
עולתי ומנחתי יכפר חטאתי ויעלו לריח ניחוח לפניו יענה ויאמר
סלחתי . אל תהא הפלתך קבע ואל תהא מסופק אמנתקבלה תפלת
לא תהא ירך סתומה סליחן צדקה . ואל תלעג לרש ואכיון . כי
יש אחד ואין שני אשר בירו להשפיל אף לרומם . מדבר שקר תרחק
ולא תלמד את לשונך לרכב בו . כי הוא חינוך ורגילות תועבה .
במושכ זקנים תדבר מעט . וכשאתה מתפלל יהיו דבריך מועטים , אם
קשים מוזנזותיך , ובויעת אפיך תאכל לחם , אל תתמה על החפץ כי
נכוה מעל גבנה בן ברא לעשות . רוב הונך ועשרך . אל יסיתך
לעשות רע . זכור הזכור כי פרעון החובות לא רחוק הוא מאתך .
אי לזאת כוף כאנמון ראשך . כי אש ונפרית על ראש רשעים יחול .
את ריעך ואהובך ואחיק אשר כנפשך בכל הון אל תסכור . אל
תגרש את אשתך היראה והחכמה . כי טובה היא לך מכתם אופיר .
עבר כשר ועבודתו אמונה אהיב וכבר אותו . ואל תאחר אותו אם
לחירות יצא רעה צאן מרעיתך וכבשים ללבושין יהיו . אם בנים יהיו
לך תחנך אותם לטוב בנעוריהם , כוף ערפם . ואם בנות תוליד
החזק אותן בצניעות ולא יראה החוצה בשרן . אם תתן את בתך
לאיש חכם . פעולה טובה תעש . אשת חיקך אשר אוהבתך . אל
תעזוב איתה להריחה . ולשנואה אל תגלה סודך . כבר אביך בכל
לכך ואל תשכח תורת אבך הצער אשר סבלה בערך . זכור כי השם
הולידך וסוה הגמול אשר תשלם להם כאשר גמולך . ירא את השם
בלבב שלם וכבר את כהניו אהוב כוראך וכבר משרתיו . סף דבר את
אלהים ירא ואל תעזוב כהניו ועובדיו . תן חלקם במצווה עליך .
בכורים וקרבתות ומנחתם וכל אשר תקריש ממנו אשה ריח ניחת .
מכבוד אדם ער בכור בהמה . שלח ירך לעני ואכיון ותתכרך ער
בלי די . מברכות השם אשר נתן לך . עשה חסד וטוב לכל חי
וגמול חסד עם המתים . הנחם את הזורעים ברמעה . וספור עם
הזופרי . וביקור חולים אל יקשה בעיניך ותאהב מן הכריות . אם
רצונך לעשות דבר . הבט מראשית אחרית . ולא תעשה דע מעולם
ת אר תריב עם מושל פן בירו תפול ואת עשיר אל תריב . כי
בספור וזהבו איתך תפלים . כי אהבי השוחד מרובים והבסף
יענה את הדב . אל תריב עם בליעל ולא תוסף עצים על שלהבתו .
אל תרתל ותשחק עם אדם בזוי ושפל . פן יכלים משפחתך . אל תאבד
להשב ממזמאיו זכור סעשך הראשונים . כי כולנו חיכות עמוסים
עלינו בחסמינו . אל תבנו תקנה . כי אנחנו רוצי' להיות שב גם ישיש
כמ

בנו. במות אויבך אל תעטף כי ברית מלח הוא בן אדם מות
 יאית. דבר חכמים אל תבזו ואתר. דבריהם חלך. ומהם תלמד
 ותחכם לעמוד בפני גדולים. אל תאמר בלבבך הנה אני חכמתי
 יותר כי גם המה למרו מאותם. ותלמד מהם לענו' דבר בעתו
 אל תרבה האדרה של החוטאים וסחזקים במחלוקת פן תשרף
 עמם. אל תחרע לחבר עצמך אל לצים. כי ישחיתו דברך הנעימים
 את כספך לא תלוה לאיש אפי' כח סמך. ואם הלוי יהא
 בעינך כאבוד. אל תהא בערבי ערבות יותר מיכלתך ואם ערבת
 לרועך זכור לשלם, אל תבוא במשפט עשה שופט כי על חפצו ורצונו
 יגידו לך דבר המשפט, אל תחבר עצמך לילך בדרך עם הנכסיל כי
 הוא יעשה את חפץ לבו ואהא עונו תשא. אל תריב את בעל
 אף ואל תלך בדרך אתו כי שפיכת דם כאן היא כי יניו ואם אין
 עוזר לך יהרגך נפש. מפתאים וכסילים עצה בלהקז כי אינם
 יודעים לשום אל לב אל תגלה סודך בפני כל אדם ואל תעשה דבר
 הסתר לפניהם כי לא תוכל לדעת מה יולד יום ותשחית לעצמך:
ט אל תקנא את אשתך הכשדה שלא תדבר כלל עם אדם כי
 שמירה יתירה אין עושה טוב בעמיו, לא תתן את אשתך
 למזול בכך ואל תהיה גבירה. הרחק מהנואפים במטחוני קשת ואל
 תלכד בחכלס, אונך לא תטה לשמוע שירת הוונה פן תלכד בחלקת
 אמריה, ברית תכרות לעיניך בכתולה שלא להתבונן כי יחס לבב
 באש התאוה אל ישט לבך אחר הוונה למה תבוא עד בכר לחם. לא
 תעבור בשוק אל כל פניה, הפוך פניך מתואר אשה יפה. כי בתואר
 אשה יפה רבים הושחתו והיא מחשבת וזה כאש בוערה, ואל אשת
 עמיתך לא תתן שכבתך וחיק נכריה אל תחבק אל תרוה דורים
 ותתעלס באהבים אהה פן יפלת כחץ ככורך ודעתך יסבל. אל
 תעזוב את אוהבך, אשר היקין אתך ולא תוציא הישן מפני החרש אוהב
 חרש הוא כמו יין חרש אם יוקן דעתך נוחה הימנו אל תקנא בכבוד
 עושי עוולה כי עדיין לא באת אל קיצו וסופו. הרחק מהאנשים אשר
 יש לאי ידם לעשות לך רע ולא תירא כי יפגעו בך להמיתך ואם
 באת בכפו שמור את נפשך מאד זכור כי אל עקרבים אהה תשב
 וחבלים לרשת לרגליך טמונים. בכל כחד ויכלתך תן צצה טובה לרועך
 ואף עצתך מחכמים תבקש, כל מעשיך אשר תעשה אחר דבר השם
 תהיינה. החבר עצמך ליראים ואז ביראת השם תשמו:

י המעשה השבח עושיהו ומושל חכם במעלליו יתנכר. מלך
 חכם נוהג עמו בחכמה ומושל נכון בתבונה, מושל מקשיב
 דבר אמת כל משרתיו צדיקים. כמנהג השופטים כן בני הער מלך
 סבל מחריב ארצו. והדרים עליה. ומושלים חכמים ינחלו וכותב
 לבני

לבני המדינה . חיל עם ובני המדינה תחת יד השם המה והוא
 ניתן להם לעתים מלך חכם ונבון . גם זאת ביר השם ליתן למלכים
 יועצים טובים . אל תרחם על פושעים וחטאי ברין . הגאווה שנואה
 בעיני אלהים ואדם אם רש ונול משפט תראה במדינה . אל תחמה כי
 יבא מלך על סגנו על גוי ומעם על עם . מה יתנאה קרוץ מחומר
 והארמה עפר ואפר הן בעורנו חי הוא צואה סרוחה . ואם הרופא
 עושה תחבוש'ועושה שלאי על גבי מלאי . בכל זאת עולם כמנהגו .
 היום נכבד ולמחר לקבר יוכל . ולאחר מותו תולעה תורישנו . ונחש
 עפר לחמו . אם אנוש מעושיהו יפול ואין פחד אלהים נגד עיניו .
 הוא הדרך של הגאווה . והגאווה מביאה לחטאים ורבת התועבה
 לזאת היא שנואה בעיני השם . וקשת נאים חתים . השם גאות לכש
 סוריד נאים סכסא ומושיב ענווים תחתם . מהפך משורש קרית
 עריצי' ומושיב אחרים תחתיה' ויפרו וירבו . עוקר הרים וערת לאומים
 עד היסוד סלה . ורוח תיבש אותם וימחה את שמש . כועל פני
 האדמה . לא נברא אדם על האדמה . להיות גאה וחוטא . השם
 ברא את האדם ישר . הירא דבר השם כבוד גדול יירש . והחוטאים
 ללעג וקלם יהיו . היראי' את השם נורגים כבוד במלכם ואירים .
 והוא שומר אותם . אל יתהלל עשיר או עני קטן וגדול . רק ביראת
 השם בו יתהללו . לא נאווה לבנות איש דל והוא מסבן וחכם . ולכבד
 עשיר והוא רע מעללים . פחות שרים ופרתמים חמה בכבוד גדול
 , אבל ער גדולת ורכוד יראי השם לא יבואו . עכר משכיל ימשול באדונו
 והוא ישמח בו טוב נקלה ועבד לו ונהנה מיגיע כפיו ממכתבד והוא
 חסר לחם . בני בעת הציר לך . אל תבוה עצמך ביותר כי לא יועיל
 לך . ואם תקל בעצמך מי ינהג בך כבוד . העני והאביון יכובדו בעבוד
 חכמתם . והעשיר כעושרו ורוב נכסיו . אבל החכמ' תאחה לרש
 יותר מלעשיר . אבל הדבר אשר יגונה העשיר בעשותה . יותר היא
 מאוסה ושפלה על הרש בעשותה . החכמה מביאה את הנקלה ובו
 משפחות לכבוד גדול . ובין נגירים תושיכנו . אל תהלל את האר'
 בנידל מראיהו ובגדי החמדות אשר עליו . ואל תבוה לשפל תואר
 ובגדים קדושי' המלוכש . כי הרבירו' המה שפלים ועופות הקלים
 ופרו' מתיקה ממגד שמים . אל תגביה עצמך בבגדיך החמדות ואל
 תכטח בעושרך וכבודך כי השם עושה גדולות לבדו . לא יוכל איש
 לרעת מעושיהו הרבה שרים מכסאותם ישפלו לארץ ישבו . ויש אשר
 ניתן כתר מלכות בראשו . אשר לא זכר את האדם ההוא ולשחב
 אנוש . כמה עריצים נפלו ביד אויביה' . אל תרשיע את האדם אם
 לא דרשת וחקרת היטבי אל תתעבר על ריב לא לך ואצל שופטי
 דשע אל תשב :

בן ס'רא

יא בני אל תהא להוט לתרבות בסחורה . כי לא כל המרבה מעשיר . יש אחד אשר רודף בויע אפו אחר הון רב ולא יגיענו . רק את נפשו ישויה . ויש אחד אשר רצונו להסתפק במועט . ואף אל זאת לא יוכל להגיע . אל האדם כזה רואה חשם בחסדו ומרחם עליו . ומגבירה לשבת וכל העולם חמיהם מכבודו . הכל מאת השם מול טוב ומול רע החיים וחמות . עניות ועשירות . להיראים יתן השם חיל וחוסן האקוימים לעד . וכרכתו יוריש לבניו אחריו . יש אדם בא לעושר על יד כילותו וקמצנותו . ויאמר בלבו אך עשרתי מצאתי און לי עתה אראה חיים טובים . לאכול ולשתות מנכסי . ולא ידע כי שעחו קרובה אשר רבר האלך רבר ררה . ויעזוב חילו לאחרים . ברבר השם תאמין בטת עליו בתפלתך ואל תתעה בדרך החוטאים הנכהלי' לאסוף הון . השלך עליו יחבך בעת שתחנן אליו . כי הוא רבר קטן בעיניו להרים אביון מאשפה ולהושיבו בין גדיבים . השם יברך נכסי ישרים . וכאשר יבוא עתם יקבלו שכרם . אל תאמר הנה יש לי רב אך עשרתי . מאין יבוא שכרי . ואל תאמר מה אועיל בכטחוני על השם הנה צר לי עד מאוד . כאשר ייטב לך זכור כי גלגל חוזר בעולם אולי תבוא לימים אשר תאמר אין לי חפץ בהם . ואם צר לך אל תדאג . כי יוכל לבוא העת אשר ייטב לך . ביר השם לשלם לאדם כמפעליו וגמול ירו ישיב לו . כאשר יבואו ימי הרעה נשכחו ימי הטיבה . וכאשר האדם מת הנה הוא כאילו לא היה חי . לזאת אל תהלל את אדם בעודנו חי כי מעשי האדם וכשרונו לאחר מותו יראה :

יב לא הכל תביא כיתך . כי העולם תרמית וקנאה ומחשבות רעות סלאה . לב רמיה שוק' על רעיהו . כצייר המרמה עופות לתפסם . אומר רע לטוב ולטוב רע . מניצוץ אחד תצא אש גדולה . והחומא לא ישקיט הריב עד בואו לשפיכת דמים . שמור עצמך מאלו האנשים . אשר אין טוב במצפונם . ואל ישילו בדכלימת עולם . איש נכרי כי יגור בביתך . לא יהיה לך מנוחה . ואחריתו יהא מנקוארון הבית . ואתך יגרש . אם ברצונך להיטיב ראה למי תעשה ואז תהיה משכורתך שלימה . עשה טוב ליראים היטיבה לטובים . ויגמלוך טוב . ואם לא מאתם אז מאת השם תקבל . אבל האנשים אשר המה כפויי טובה . סופם לרעה . תן ליראי השם . ואל תרחם על החוטאים . עשה טוב לאדם אשר אין לו קרוב אגואל ואין מכיר לו . ואל תתן מרחמך לחוטאים פן ישבעו וירטסו אותך בהגלם . כמספר הטובות אשר עשית עמרו תקבל רעות . כי יעשיר איש וכי ירבה כבוד ביתו , לא יוכל להכיר את אוהבו באמת . וכי ימוך איש ומטה ירו . אפילו תאויב לא יוכל הסדר . כי יעשיר איש . קנאה היא לאויביו

לאויביו . ואם יעני אף מרעיו רחקו ממנו . אל תאמין באויבך כל ימך . כמו הברזל אם ילמוש אותו . ישוב עוד להחלר . כל לב רע ממנו לא יפרד . ואם יכרעו וישתחוה לפניך . צא תאמר לו . אל יקרפ אליך . כי על מקומך יעמוד . אל ישב אצלך כי כסאך יתמוד . וכסוף את דברי אז תזכור ותתחרט . כחוכר חבר אשר מנחשים יושך ואשר יבוא ביער לשחוק עם חיתו יער וחייה רעה אכלתהו . דמם בנפשם . כן המתחבר אל לצים ופושעים בעוונתם נטפלו . רגע קטין יהיה אתך . וכאשר תכשול ונפלת . כחש בך לא ראיתך דבר ידבר אליך דברים נעימים ומיצר עליך כאוהב אף בכה יבכה ודמעותיו על לחיו וכברו ישים ארבו כי להפילך שחת ומי יתן מבשרך לא ישבע . הוא יהיה הראשון בעצה לכל מי שרצונו להזיקך . בפיו אליך מתנכר ונורד בראשו ומצער עליך . ולכו מלא שסחה ואחרך ילעג ויפתח פה :

יג היתפס איש ופת בכפיו . וביריו לא ידבק . כן המתחבר אל נאים לומר מירתם . אל תחבר עצמך למושלים ועשירים . כי כוכר החול אתה עומס עליך . מה לקדרת חרם . אצל סיר הנחושת . הלא אחת באחת יגשו ותשבר . העשיר דובר הוות נפשו . והרל נכלם וסכול יסכול בעל כרחו יענה אמן . כל זמן אשר תמצא ירך ישמש בך לטיבתו . וכאשר תש כוחך צא יאמר לך . אם יש תחת ירך . יאכל וישתה עמך . ועל השחתך לא ידאוג בעוד צריך אליך בלשון רכה וחלקלקות ידבר ודברים טיבים מפיו יצאו ואל השולחן אותך יבקש פעמים ושלוש בערמה להריק כיסך להלעיג אחריתך . ואם יראה כי הכסף חלף לו בראשו ינוע וינווד ולא יעורך . על כן אנכי מציד השמר והשקט . ואל תתחרט . אסרות המושל יעלה עליך לקרבך ולמשכך לעבודתו תמאן מעט בראשונה . ואז תראה כי יתנבר עליו החשק . אבל אתה בעצמך לא התאוה לעמוד במקום גדולים . ואם צוה אליך אל תקוץ במשמעתו ואל תכטח בו פי ידבר אליך רכות כי הוא חוקר לבך וכעסו עלה יעלה והרברים הטובים יפלו . אל יהא שחוק עיניך היסורים והשבי אי לואג השאר לגפשך מסכנה גדולה . כל חיתו יער למינו ישכוננו כן האדם לרעהו רומה לרומה . כזאב המתחבר עצמו לככש . כן אדם רע מעללים . אם ליראי השם יתחבר . כבלב עם השונרא . כן העשיר עם העני יתחבר . כארי טורף ואוכל חיתו יער . כן עשירים בשד עניים יאכלו . כדבר קטן ונקלה מאוס הוא לפני בעל נאות . כן עניים שפלים ונבזים בעיני עשירים . העשיר כי החל ליפול ריעו עוזרים לו . ואין תימך ידו לעני ואוהביו טוורים מפלתו עד לארץ יגיע . העשיר כי ידבר דבר שסות לחכמה תחשב ואם שלא כשורה יעשה הכל מצרף עליו

עליו . והעני הכל מרשיעין לו ודבר חכמה כי ידבר לשמות תחשב ואין לו מקום . כאשר ידבר העשיר הכל מחשים ולעב דבריו יגיעו והעני כי ידבר הכל שואלים מי הוא זה . עשירות טובה לבעליו אם לא יעשו בו חטאים ועניות לחוטא ורע מעללים מביאים לדבר סרה . בעיניכם יוכר מה בלב האדם רע או טוב אם מחשבה טובה כלכו יאירו עיניו בשמחה . ואם מחשבת און לא ישקוט ולא ינוח . אשרי איש אשר לא טוב עצות רעות ומחשבת לבו תמים וכל אשר יעשה רואה אחריותו בראשיתו :

יד לא נאווה לנבל עושר כי מה לכלב כילי עושר . איש כי ירבה הינו ואין גומל טוב לנפשו . יעזוב חילו לאחרים והם יהנו בלחמו אם את נפשו סטוב יחסיר ולא ישבע . איך יעשה טיבה לאחרים . לא ראיתי ברנה לרוע מאיש אשר רואה טוב בעמלוונה שכרו על הטאותיו לא ישליטנו אלהים ואם יעשה פעם אחר טוב לא ידע את מקומו וכסיפו יתחרט ויצער עצמו זה הוא רע עין אשר לא ירחם את כל ולא יוכל לראות לעשות טוב לבני אדם ואת נפשו לא ישביע ואין די לכל עמלו ואם נתן מלחמו לרל נפשו עליו תאכל . בני כבר נשמתך וגוףך וראה עמהם חיים והעלה עולות ושלמים להם כראוי וכוה כי המית בא יבוא לא יאתר כי ברית עולם הוא . עשה טוב פרום בוא קיצר שלח ירך לאביון כמתנת ירך אל תשכח את העני ביום טוב לך ותמצא מעדנים לנפשך כי במל כרחך אתה מת ותענוב רכושך ואת ויעת אפך ליורשים ולאחרים . בלב שלם תעשה צדקה וקדש את נשמתך ומשאים יוסיפו לך . כי לאחרי מותך כלתה כל מעשי כל בשר ככגד יבלה כי ברית ישנה היא בן אדם מוח תמות האדם עין השרה הוא יש אשר יכמושו ויבלו יש אשר יצמחו כן האדם זה מת וזה נולד :

טו . אשרי האיש הולך ביראת ה' . ויהנה בה יורם ולילה ולכו נהג סודותיה להבין . ואחרי נתיבותיה יחקור וישקיף בעד חלונ' ויטה אנו אחרי דלתה ואזוונתה . יבקש דירתו לקרב לביתה ואצל כתלה סוכתו יעמיד ואת בניו יסעיר תחת גנה וצילה . ושם ינצל מחוס וורם ותהי לו מנוחה כמו היכלי עונג . יראי השם יעשו ואת וימצאו אותה ותבא החכמה נגדו בשמחה כמו אמו ותשאל שלומן ככלה ותאכיל אותו מלחם התבינה ותשקהו מים החיים החכמה . ויחוק כחו לעמוד על רגליו וידבק בה ולא ירך אותה . ותרים אותו מכל שכניו ותפתת פיהו לדבר בתוך קהל וערה . כתר ששין בראשו תתן ושם טוב לעולמים אבל הכסילים לא ימצאו אותה וחיטאים לא יוכלו לראותה כי היא תרחיק מגבתי הלבב הרשעים . לא ילמדו היטיב ותורתם לא כן . אל תאמר אם און בעלתי כך עלה ברצוני

אם לא טיב לסדתי הוא עשה זאת כי לכך נוצרתי כי השם שונא עוברי אלילים והירא מפניו עישה רצונו ושומר נפשו מעשות רע . בראשית ברא את האדם נחן הבחירה בידג . אם רצונך את הישר בעיניו תעשה 'אש ואים הניח לפניך שלח ירך אחוז מה שברצונך . החיים והמות הניח לפניהם . אשר בחפצו יבחר . גדול ונורא ולתבונתו אין חקר . עיניו על יראו ומבין את העשוי אם טוב ואם רע . אבל אין רצונו לעשות רשעות וטובה :

טז אל תשמח בבניך הרבים ואין בהם יראת שמים . אל תעזוב עצמך לכטיח בעשרם וכבודם . כי בן אהר טיב וישר ירדוף אלף לא טובים טוב יותר לחיות חשוכי בנים מכנים ילדי פשע איש צדיק אחר יוכל להציל עיר אחת . בוכותו והרשעים כי יפוצז את העיר ישחית . כל זה ראיתי רבות ויותר באוני שמעתי אש משמים תאכל ערת מרעים וחרון אפו על המתרשלים באמונה . את הענקים אשר היו בלמי קדם בכח ידם לארץ אותם הפיל . ואף להאנשים אשר ישב לוט בתוכם לא נשא פניהם ואכרס מן העולם בעבור גאולה . ואדמתם החריב באף על אשר מלאו ארצם כתועבותם כך עשה לשש סאו' אלף על לא שמעו בקול דברו ואיך יגאל חוסא אחר שלא יתיסר . רחום והנון הוא ורוצח בתשובה . כגדול רחמנותו כן גדול כעסו . ומעלים לאדם כספעליו ולא ינקה חצושה רע ותקות ישדים יתן . לכל מעשי האר' לטיב או לרע ומן תשלומו באה לקבל שכר פעולתו . אל תאמר מה אני להתבונן עלי ולהשגיח כי משמים הבו צבאיו אין חקר נשכח מנו לזכרון לא יזכר ויפקר מעשי . הלא שמים וארץ ימים ונהרות מסנו ירגזו הרים ונבעות ירעדו כי בא לשפופ הארץ . ואם אליו הכח והנבורה באלה לא יראה את לבכך . אבל מה שיעשה בחפצו לא יוכל האדם לדעת והרוחות המנשכות לא ידע איש או מקומם . לא יוכל איש להשמר מסנו ומי סכלכל עת . משפטו . עמוק עמוק מי ימצאנו ועין האדם לא תשורנו . וחסר לב לא יבין זאת כי לא יתן אל לבו ובאולתו ישגה :

יז בני שמע בקולי ולמד בינה ולבך ועיניך תמיד על דברי יהיה כי לקח טב אתן לך ועיניך בחכמה יאירו . השם בחכמה ברא השמים והארץ ואשר עליהם ולכל אחר חלק עבודתו ויעמידה לדור ודור לעשו' רצונו ואחר באחד לא ינשו לכלו' מלאכתו כי המה משרתי עושים רצון קונם ה' . ואל הארץ הביט וסטובו הגדול השביעה וימלא את הארמה חיות קפנות עם גדולות על הארץ יהלכון ואל הארץ ישובו . ברא האדם מהארמה ושמה ישוב . חוק וזמן נתן לו כמה מספר שניו יהיו . זכר ונקבה בצלמו ברא אותם כבוד גדול חלק לש כל בשר יראו מפניו ובחיות ובעופות תהי' משלתם . את המיב ואת

בן סירא

הרע נתן לפניהם והנכיה מעלתם להראות להם גודל חזק מלכותו וילמד אותם ודבריו הנעימים גלה להם. ברית עולם כדה אחס. בעיניהם ראו תפארת נרילתו ואזניהם שמעו את גודל קילו ואליהם אמר מכל רע תשמרו ואיש את רעהו קוורו. כל מעשיהם תמיד נגדו ואין נסתר מנגד עיניו. כל העמים חלק רשעי מעלה וישראל חבל נחלתו. כל המעשים גלויים נגדו כמו השמש ופשעה לכל חסאות מעיניו לא נסתרו. כל זכיות בני אדם טמונים אצלו כחותם יד זמינו ושומר מעשיהם הטובים כאישון בת עין. ואחרון יקום לשלם לאיש גמולו. בראשו כאשר עשה כן יעשה לו. ומקבל את השבי אליו ברחמים ונפשות עמלו ינחם. סוד מרע ועשה טוב הרבך והתפלל אליו ואל הפן אל און בעוד אתה בחיים הדלל ותודה לו כי המתים אשר כבר אינם לא יהללו יה :

יה מה מאוד גדלו רחמי השם עושה רב חסד ונמצא לרשבים אליו כי במה נחשב הוא האדם מעת אשר הוכן למות ולא יוכל להמלט אין ברה כשמש וזרח השמש ובא השמש אף כי האדם בשר ודם השמש רואה נדהי מרומים ואדם עפר ואפר השם חי וקים וכל מעשיו בתכליתם ושלמותם. במעשיו מי יוכל לספר גודל מעשיו ורוכ נפלאותיו לא יוכל איש להוסיף עליהם ולא לגרוע האד כי יעשה טוב בכל כחו כמעט הוא התחלה נגד טיבותיו הרמזים ואם יאמר האדם כליתי מעשי הטוב עלי עד סיפו אם יחקר ויפקד ידסר מאתו רב כי פה הארץ אינה צורך נמצא בו להועיל או להזיק אכדבית בשנים יחיה מאה שנה כמו מפה אהת נגד הים הגדול וכנרעין אחר נגד חול הים כן רב שנותיו נגד חי העולם כי לואח מרחב השם עליו ועושה חסד עמו ואין ממחר להנקם כי הוא יודע כי לסותדם ברואים ועומדים האדם מרחם על רעהו ורחמי השם כולל העולם כולו הוא יכאיב ויחבש וילמד לאדם להטיב דרכו ומכלכל אותו ברועה סנהל עדרו ומרחם על האוהבים לשמוע דברו בני אם העשה טוב לאדם בלב שמת ובפנים יפת ההיה ובעת נתינת צדקה אל תרכב דברים קשים כטל בעת השרב והחמימות מקיר את הנפשות כן אמירת רכה מטיבת נפש כסה פעמים סועלי דברו טובים יותר מהצדקה גדולה ואדם נדיב לב את שחיה יעשה ויכסיל נוהן יר וכועס ומתנה שלא מאהבת הלב אינה רצויה למוד אתה בראשונה ואחר תלמד לאחרו. ענין עצמך קודם שהעזור לאחרו קשוט עצמך ואחר הוכיח לאחרו והמצא חן אל תאחר תשובתך עד תפול למשכב בעוד כח בידך לעשות חסד ופשע הטיב מעשך ואל האמר עוד יש לי זמן הרבה אל תמתין על זמן אשר יבוא המות עבוד השם בשלימות ולא תנסה אותו וכוז את חרון אף אשר בסופו יבוא והקנאה אשר הבוא בעת הליכתך מן העול האדם

הארס כי יאכל לשיבע נפשו יזכיר כי יוכל עוד לבוא ליד רעבון והעשיר
 ויכל לבוא לירי עניות כי העת והזמן יוכל לשנות סבוקד עד ערב
 ונקל זאת כעני השם החכם עיניו בראשו ושומר נפשו מהתמאים
 בעודני בכחו אשר יוכל לחטא בהנה מי האיש הנלכב שומע לדברי
 החכמה ויתנה בה ישאנה תמיד נגד עיניו ולבו להסיבו באחריותו :
יט אל תלך בתאות לבך להרע היה נביר על יצרך כי אם תלך
 אחרי מראה עיניך אויביך ילענו בך אל תרבה לפור מאונך
 פן מה תעשה כאחריותך בעת ממת ירך הכיס ריק ואין בו בעל
 מלאכה האיות יין ושכר לא יעשיר והעושה עסקיו שלא בעצה הילך
 וחסיר ילך יין ונשים לב חכמים יסכל והמחבר לזונות ילך שובב וחלקו
 יקבל צרעת ותילעו יורש דיראון לכל בשר למשל ולשנינה פתי
 יאמין לכל דבר ועושה דע לנפשו השמחי לעשות רע המה שנואי
 לכל שומר נפשו ירחיק מהם שמועה רעה אל תגיד השתיק טובה
 בכל מקום אל תגלה סודי ולא תלך רכיל כי בתחלה יאוינו לך
 ואחרי דבריך ילענו וישנאו איהך אם שמעת אתך תמות ותחשב
 לחכם ותכסיל השקט לא יוכל כילד בבטן אמו במלאותו לא ינוח
 עד יצא לאויר העול כחצי התקועים בירך האדם כן כואב הדיבור
 בלב הכסיל לכל התבונם אשר יכירו אל תתן לבך להתאמן שאל
 את יעקב אולי שקר הוא ולא רבר ולא עשה ואם אמת נכון הדבר
 אולי שלא בכונה עשה כי לפעמים יוצא הדבר מן אדם כשגנה
 והוא לא כן יחשוב על כן אל תצא לריב מהר עד שתחקור ותשאל
 את רעך זכור בצנות ויראת השם כי היראה תתן חכמה לאדם
 בכל מעשיו ודמצית מביני את האדם לילך בדרך הישר אדם
 איה ריב אין תבונה בו ודרך רשעים לא בחכמה טוב מצא
 בחכמה ויראת השם לנגד עיניו יש חכם להרע יורע להפזיז
 הדברים לכל שירצה אתה חושב כי באמת ותמי הוא מדבר עמי
 אבל לבו מלא תוך ומרמה עוצם עיניו ויטה אגרו בישק והוא חושב
 עליך רעה ואם עתה כשל כחו אבל הוא רואה ומצפה עד יבוא ימו
 ויעשה מה שיוכל החכמי והנבונים מכירים את האנשים ההמה
 והכרת פניהם עתה בס בכנדות ובמהלכ ובשחוק פיהם :
כ מוכיח לחברו בלא עתו השתיקה טובה הימנו טובה תובחת
 מגולה משנאה מסותרת הנופץ אשר יעוות משמש
 נמשל לשומר הבתולות והוא שוכח אצלן יש אחד שותק כי אינו
 יודע מה להשיב ויש אחד יודע להשיב אבל סובל עד בא עתו
 החכם שותק ושומר את זמנו והסכל לא יוכל להתאפק ברוב
 דברים יתרבה אויביו ואשר אוהב להיות ירו בכל מכל אדם ישונא
 יש מצלי במעשיו רעים אבל סימו להשחית יש אחד נותן והמקבל

בן סירא

מתכונן ויש א' אשר ותן ויחזור ויתן ולא יצליחו במתנותיו-המפור הונו
ששחית נפשו ויבוא ליד עניות ואשר הולך באמצע הדרך יבוא
לגדול' - יש קונה בראשונה כוול ואחר כן ביוקר גדול ישלם-חכם
כי יתן מתנה בכבריו סיפיהו ויגדלהו והכסיל כי יתן בדבריו
מכנתו-מתנת חסל הצלת לא יוכל בעין אחת יתן וכשבעה עיני'
דואה מה יתנו לו תמורתו- מתנתו מועטת ודבורו הרבה ובקול
גדול יכריו- הוסי' עשה הלוהא ולמחרתו גונש כן מדת' של עושי
רע ויקונן תמיד לאזור אין אוהב לי דורש ושכיר סובתי אוכלי
להצי לא ידברו טיב כל אדם ילענו כי חסר לב מרבה דבריו- את
אשר יבוא בפיו אותו ידבר כאין סבין יש אחר אינו עושה רעה כי
אין ירו משנת כי דל הוא הנה שכרו אתו כי לא פעל אין - יש
אחר עושה כל הועכה ואת רצון רשעו יעשה להחזיק כבודו
ומעלתו עוזר לחבירו לעשות עוולה וכסוף לאויב יהפך לו - שקר
ודבר טוס קלון הוא לבני אדם - ואת המרה בכסילים אשר לא
למרו דרך ארץ נוהגת- הולך דביל ולומר לשונו לדבר שקר בוו
יכונו יותר מהנוכב וסוף שניהם להתלות- הדבור הצח לחכם מביאו
לכבוד - ואנשים נכונים נאהבים ונחמדים בעיני נדיבים - עובר
אדמתו נושא אדומותיו והמקרב עצמו אל נדיבו ינצל מרעות
רבות - מתנות ושחדו יעורו עיני חכמים ויסגר פיהם עד הוכיח לא
יוכלו-החכם המסתיר חכמתו לעצמו ואת אחריו לא ילמד - דומח
לאוצר המטון באדמר ולא נודע לאיש במה נחשב הוא :

כא בני אם חמאת רב לך הרף ירך מחשוא - ובקש שתילה על
הראשונה - מרח לך מהם כמו מנחש - אשר אם תקרב
אליו ימית אותך באדם אשר בין שיניו - כל עין לעצמו הוא
חרב חדה - אם תמחץ לא יוכל להרשא - עושה עושר בגול ולא
במשפט עד כבר לחם יבוא ונאה ונאון סביתו והונו יופרש -
כאשר יצעק העני ישמע השם צעקתו ונקמתו מהרה תבוא - מסור
אנו מהזכותה על דרך רשעים הוא הולך - והורא את דבר השם שומע
מכל האדם ויתן אל לב וסורה על האמת - בונה ביתו מהון אחרים
מאסף אבנים לקברו - ערת רשעים כנל של קש - שרוף ישראלו
באש - הרשעים הולכים על רצפת חמט ושש של שאול ואברת -
הרצק בתורת השם לא ילך אחרי מראה עיניו - ליראה את השם
הנכבד בלב שלם היא-החכמה - הכסיל אשר אין בו חכמה לא
יתן לחניך נפשו - יש אנשים אשר המה חכמים מחוכמים - ובחכמתם
עושים מעשים רעים - החכמה בלב חכם הולך וגדול כנהר ונובע
במעייני חיים - לב כסילים כמו קרירת הנקובה אשר לא יכולו המים
באון וח ישמע ומאנו השנית תצא - חכם פי ישמע דבר חכמה
יפרסמנה

יפרסמנה וישבחנה . ואיש און כי ישמע מננה אותה ולאחרי גווי
 ישליכנה , דברי כסגלים כמשא כבד לשמוע ודברי חכמים נחמדים .
 בהתאסף ראשי עם סחכים לדבר החכמים ועצתם היא תקום .
 דבר הכסילים כמדי בית חרוב ונופל . ועצתם לא ירעום ולא יבינום אם
 ידעו לחנך הכסיל יכבד עליו כמשא כבד וכסונר בידיו ורגליו יבחו .
 החכם מקבל תבונה ומוסר ואוהב אותם ככתם פו . הכסיל פתאום
 ילך בית חברו והחכם לא יעשה כן . בעד החלון ישקיף הכסיל והחכם
 סגור יעמוד . לשמוע אחרי הדלת החמוזה אין תבונה והוא לבושת
 ולכלימה . הכסילים מרבים דברים לא לעזר ולהועיל . והחכמים
 דבריםם בפלס ישקולו . הכסילים לבם בתוך פיהם . והחכמים פיהם
 בלבם . הכסילים מאלאים בשחוק פיהם . והחכמים טעם יפצחו פה
 ושמוע רעיון יכעוס ויקלל לאחר גם את עצמו סקלל . חולמי רביל
 שגואים בעיני כל . וגורמים רעה לעצמם :

כב אדם טעל נחשל לאבן המוטל בצואה . המגביה אותו מרחץ
 ידיו . בן כסיל צויון לאביו . בת חכמה ונבונה תלקח

לאיש . ונת צאשה את אביה היא מחללת ותשב עד שילבין ראשה .
 ואשה לא טובה בחעשיה אביה ובעלה מחללת ומשניהם תסונא . דבר
 סטר לא בעתו ידובר כנגון המנגן על לכרע . חכמה ומוסר במועדו
 ידובר . המלמד דעת לכסיל כמו סחבר סרסי אשר אחד באחד לא
 יגשו . המדבר עם הכסיל כמו אל אדם הישן במסתו . כי כאשר
 כלה לדבר ישאל הכסיל מה זה המנהג לססוד על המת כי נחסר
 תחתו מאורי אור והספדת הכסיל גדול ממנה כי אינלו חלק בתבונה .
 אין נכון להספיד ולעורר על המת יותר מדאי . כי נסע אל המנוח .
 אבל חיי הכסיל מר תמות . שנעת ימים מתאבל על מת ועל הכסיל
 כל ימי חייו . אל תרבה דברים עם כסיל ואל תחבר לאדם אין תבונה
 בו . כרחק מאתו לכל יפול עליך מזיעתו וטיוטו ויטעה כחמים עליך .
 נשול החול וכובד העופרת טוב לגבר לישא עול' ואל כסיל באוולתו .
 כבית אשר נבנה מעצים טובים עץ בעצו יגשו במסמרות כל יפולו
 מרוח קדים כן לב האדם היודע שפעולתו אמת נפשו לא תפחד .
 כסיד על כוהל לפני הגשם והסלג וכגדר קני' על הר גבוה לא יפחוד
 מפני רוח . כן עומד לב פיתה בכל מעשיהם . כי מיץ שינים יוציא
 דמעה ונפש מרה יוכר בסנים . אם תזרוק אבן בין עופות יסרדו
 כן המנוה' אוהבוטעה פירוד בין הדבקים . חרב שלופה אם תקח
 על רעיד לא כך רעה כאשר תקנה אותו בדברים . מכת מרד יוכל

בן סירא

להרפא ואחר הבקשה ימשול לך ודברים קשים וסוד אחר אש-חג
ברייך את רועך לא תוכל להרפא ולא ימחול לך . אהוב את ריעך
גם בעת צ- לו ותזכה לשמחה אזו בעת עשרו וכבודו . החזק את
ביד ימיך ביום צ-ה אולי יעזור השם לו לעלות מעלה . קודם עלות
הלהב מהעצים יעלה ענן ועשן כן כי יריבון אנשים הנה מהמריב'
תבוא לשפיקת דמים : עוזב מעוזב בכל מאמצי כח לריעך ואם יבמלך
רעה תחת טובתך הכל יכירו וידעו כי אפה הנדיק :

בן ארי מייחן ומה לפי חות' צר על ספתי לבל אכשל בלשוני השם
אבי ואדון מיי אל תעזבני ללכת בדרך החוטאים מנע רגלי
מנתיבת' לבל אלכד במזודתם . מייחן רסן במחשבותי להיושר בדבר
השם . ואם שגגתי ועשיתי רע להודות האמת . פן אבוא לחטאים
גדולים ויגדילו עלי ראשי ואכשל נגד אויבי ואזי להם לשפוק וקלם .
אלהי אבי ואלהי מיי נפשי צמרני תרצות שוא ומשבות' און העבר
תלביי בני יודי למוד עצמד לשמו' לשינך כי שומר לשוכו שומר מזרת
נפש ויבאשר החוטאים ובעלי גאיה לשונם נסה' עלימו יכשיליהו לא
חרגיל את סיד בשביעות ולהיות שם אלהיך תמיד בסיד כעבד המוכה
מאדוניו והמכות האלה גרשמים בכתפיו כן האדם הלמוד בשביעות
ושם שמים על פיו לא ינקה הרגיל בשביעות רגיל בחטאי' ונגע ופגע
מזבתו לא תמים . אם באה באלה נפשו והוא לא ידע כי אשם עון הוא
ואם יודע כי נשא לשוא נפשו ובזו ר חילל שבעתו חטא בכפליים .
שביעות שוא נקה לא ינקה ובהה בסיד ביתו וכילתו . השבועה הוא
קללת מותי שמור השם . כל בית יעקב הי-אים אה השם ביהמים
משבועו' ואין נענשים עצמם בחטאי' האלו-אל תלמד לשונך בשבועו'
כי זמך היא ומחשבת און . אל תשכח תורת ומוסר אביך' ואמך' וצין
נדיבים יהי' מושנך ושמדך וזכרך לא ישכח ואל תכין לדרך הכסילי'
פן מה תעש' באחריתך אשר תקלל יום צאהך ובואך לעולם המלומד
לבוזת בני אדם לא ייעב מעשיו כל ימי חייו . החוטא שונה בחטאי'ו
הוא דבר גדול . וצפצם השלישית תמהר הנקמה לביא . האיש אשר
הולך ברעיון לבו הוא כמו אש ביערה הלוך וגדול עד כי ישרוף אדם
רועה זונות און מנוח' לנפשו עד כי תצא האש רועה זונות כל המאכלי'
אליו ימתקו וינעמו ומנוחה לא יתן עד חיד אוכל יטעם לו . הציבד
באשתו והולך בית חבר ואשת ריעהו חושב בנפשו לאמו מיי רלוני
הנה חשך יושפני והכוחל יסתומני מיי יראה את מעשי וממי אבנש

הסם ממעל לא ישגיח צמעטי . האדם הזה רק מעיני האדם יכהר
לא ישים אל לבו כי עיני הסם הם פטוח בכנ ומאירו יוהר מהשמש
וצוחן כליות והוקר כל הנסתרות לפניו וגלו כל המעשים קודם
שנעשו ועל האיש כזה יפרוד על עונו לפני כל רואיה . וחס טעה
יעשה במחשך מעשיהו הגלה רעהו בקהל . ובעת יגיע עתו המלא
ימצא יבן האשה המלאכת החה איכה העוזבת חנוף נעויה וזנים
זרים תוליד ועל כס אחיה יקרא ונחלה . בראשונה ברית אלהים היו
עוברת והסגית בצעלה היא כועסה ושלישית זנים זרים תוליד .
הארורה הזאה מקהל ישראל הפרד וזניה ישאו את פונה זניה לא
ישרשו וענפיהם לא ישאו בירות והיא השאר לקללה בחך עמיה .
ומרפחה לעולם לא פוסקה . וזבאים החריה בהם יראו ויניטו
ויקחו חוסר . כי אין טיב לאדם רק לשמוע בקול הסם : ומצוהיו
נגד עיניו וליראה אותו בכל לב :

כר החכמה

הרמן ובנוך קהל ועדה ההלל את עצמה בקהל
עמים עם : שם תהן קונה ובכל מקומות ממסלתו
חשבה ותאמר אני דבר הסם נזרפת הייתי על כל פני חבל-ארצה
כעב ובענן . סוכתי בצנכי מרומים . וכסאי בשבי שמקים . שמים
וארץ חלי תוליד עומקי כההוס רבה . ידי בכלבים וביבשה-החח כל
לאומים והלשונות מגוי אל גוי הלכתי וממלכה אל עם אחר .
למצוא מנוחה לשכני . ויצו עלי בצורא אומי ואת כל הברואים .
ויאמר אלי הנה בחרתך לך מנוחה בית יעקב יהיה משכנך וישראל
חלקך . מהפאת הייתי לפני טרם נברא העולם משחקת הייתי
לפניו בסוכהו ולטולמי עד אהיה . והושיבני ציון תפארתו ובעיר
הקדושה ירושלים הנחני והמלכני . שרשי פתוח עלי מים הצל עם
נכבד יעקב חבל נחלתו . גבתי דליותי ארז בלבנון . כעצי ארמון
כהמר עלי מים . כשושנים בעיר יריחו . כזית רענן על שדי מוגרס .
גדלתי ועשיתי פירות ושצילם ריהי נהתי מחתי כאהלים וראשי
בשמים מור ולבונה . קושט וקינומן קידה ולבונה וקטורת הפמים
על מזבח הקטורת . הדחבתי דבורי ולשוני כאלה וכאלון ופארותי
נעשו באורך ויופי נחמד למראה . נרדי נהן ריחו כגפן פוריה ועלהו
להרופה . הביא ענבים טובים אשר כס יכדון אלהים ואנשים . בואו
אלי כל מבקשי נפשי אכלו רעים והשבעו מפירותי הטובים . דברי
מחוקה מדבש ומתכותי מניפת לופים האוכל מפירותי מרעיבו שבע

בן סירא

שמוע לי ישכון כמח ולא ישיג כלימות . הסותה ייני וחלבי נפשו
שוקקה לשמות עוד . ההולך בנתיבותי לא יעשה חסאים ועוונות . כל
זה טוא ספר הצרית תורת משה . מורשה היא לקהילת יעקב . ז
תורה אשר שם משה משם יקווה מעייני אהכמ' . כמו נהר פישון צפת
יעלה על כל גדומיו . וכנהר חדקל אשר יגדלו מימיו . משם תבוא מקור
החכמ' והתבונ' . כמו פרת אשר ירבו ויפרו מימיו . וכמו קירדן צפת
קצירי כשחר נכון מוצאו וכנהר נילוס צפת הנציר . לא היה אדם
צולס ואחריו לא יהיה . לעולמים אשר יאמר עליו כי הוא זה בא עד
סוף הסכמה . מחשבותיה רחבה מני ימים רבים . ואחרותיה עמוקים
מתהום רבה . מאתי תלא רחובות הנהר פלגי מים . בגנות ופרדסים
דרך הצינורוס אשר יכילו את המים להשקות את גנותיך . ולשבע
נפש שוקקה . כל שדותי ונהרותי ירבו ויגדילו להיות רחובו פלגי מים .
ומפלגי מים נעשו לימים גדולים אשר שם אנוס יהלכון . כי מכבודי
ולקחי יורח העולם כמו מאור השחר . ונצואה מאתי תלא אשר קיים
לעולמי עד . כוחי לא למעני אני עושה . רק לכל האנשים אשר באו
לכל קורתי ולדרוש את שלומי :

כה שלשה המה אשר יכבדון אלהים ואנשים . צעבת אחים
יחדיו השכנים אשר השקט במגורתם . ואיש שואה
סיקו באהבה באחיה וריעות עזה אחד לחבירו יעזרו . שלשה שואה
נפשי ומעשיהם תועבת לבי המה . דל גאה . ועשיר מכחש . וזקן
מנאף . אם הפזר ולא תקמץ בנעורידך מה המלא לעת זקנותיך . מה
גאה תבונה בראשי . הלבנים יובשי חכמה ולרוזנים תבונה . פטרת
אקנים אם רב מצאה ידם וכבודם אם יראת השם אתם . תשפה אני
יודע אשר לבי תכלל אותם . והעשירית כמו פי אשבה . איש אשר יראה
שמחה בבניו אחריו . ואם יפלו אויביו תחת רגליו ועיניו תראינה .
והאיש אשר ימצא אשת חיל . ואשר לא רגל על לשונו לעשות רע .
ואשר אין צריך לעבוד לאדם שאינו ראוי . אשרי לאיש אשר לו אהב
נאמן . אשרי לחכם . אשרי למי שלומד דברים אשר עריבים לשומעיה .
ומי גדול כחכם ונבון . ויראת שמים עולה על גביו . כי יראת שמים
עולה היא מעלה מעלה : אין כאב כמו כאב לב . אין אורב כלב
אויב . אין קנאה כקנאת אויב . אין ראש מלא ערמה כראש נחש :
ואין כעס מר ככעס אשה מצירה . טוב להיות בין אריות ונחשים
מלדור ולשכון עם אשה מצירה : אם תכפיסנה ישחנה פניה כמ

שק ביש יבישו לבעלה כי ידברו בשערים מעשיה קל הוא לפני כעס נשים וסופס לאנדון . אשה רעה ובעלה טוב כמו איש זקן הולך על הרגבים של חול . אל תחמוד אותה ביפייה . ואל תקחנה ביופי עפעפיה . האשה כי תזין בעלה כל ימיו כעס ומכאובים וכדי בזיון וקצף . אשה רעה לב בעלה משגרת . ופני בעלה דלים ורעי . אשה מורת רוח לבעלה בכל שינות אשר פונה אין נחת . ראשית העוונות מהאשה התחיל . והיא את המות לפולם הבית . כמים צריכי גבול כל יפרונו . כן האשה צריכה לגבול במתג ורסן . ואל תעשה כל חפזה . ואם לא השמע לקולך שלח אותה לנפשה :

ב אשת חיל כיומנא מספר ימיו בכפלים : אשה עקרת הבית : שמחה לבעלה וימיו בנחת יבלה . אשה טובה מתנה טובה לבעלה צחיק ירא אלהים תכתן . אם עשיר יהיה או עני תהי לו לנחתה : שלשה המה מחועבי והארבע נורא ושנוא : מגל' מסחרין . ארבע מחלוקת ידם נקי לשפוך . והמות קשה מכולם יוגם זאת לב דוי אשה רעוטה כי תקנא ותבייש אותה בפני כלי אשה רעה לבעלה כנמד בקר אשר לא עלה עליה עול זה מושך הנהוזה הנה . אל אשר גפלה בגרל' אל העקרבי הוא יושב האשה אשר תתן בכום עיני מדה גדולה לבעלה . כי לא חדע לכסות קלונה . אשה זונה הכרת פניה פנתה בה . אם בחך אינה לנוצה אל תתעלם עיניך מאתה ואל תהא יוגאנית וזון לבה תעשה . כמו יושף ויגע בדרך וגפשו שוקקה לשמות . כן במך תשקה מן המים הראשונים אשר תמנא ותקבל הרכבה מהשלים הראשונים אשר תראה : אשה אהובת ריע השמת לב בעלה יואם בחכמה תהלך עמו יפרח לבו כמו דשא . אשה האנהבת לשחוק מתת אלהים היא : אשת חיל כל הון לא יסקל מפניה . אין טוב וגממד על האדמה מאשה טובה . אין כסף כחשב לפני אשה לנועם . כמו השמש מאיר בגבהי מרומים כן האשה מפארת ומאיר הבית . אשה יפת תואר ולנועה בתעשיה כשמן זית המאיר על מנור הטורה . אשה טובת לב ורוח נדיבה כעמודי זהב מיוסדי עלי אדני כסף :

בו תחת שנים הניקחני רוח בטני ועל השלישי ימרה אפי . איש חיל אשר בנערותו הושיע' לו ימינו ובאחרית ימיו נעז' והי חסר לחס יועצת החמי' אשר בסופו יסכל . והעיוצ אלהי האמת ועובד ללא אלהי אמת והוא לטבח הובן מאת השם . הסומר לא ימלט נפשו לשבת בנחת . והיושב בנחת מלט לא יוכל מעו כות

בן סירא

כי רבים מאזהבי כסף עושים עיולה. וא הני עושר עיניהם לא לנוכח
יביטו. כציר ויחד הדלת תקועה בין שני אבנים כן העוון בין המוכר
והקונה. ואם לא יחזיקו ביעווש ביתם נוולה ישימוה. כמרקד הקמח
נשאר ונדבקו הסובין בנפ' כן כל מעשה האדם אשר יעשה נשאר
בו ססילת. כאשר בחנור. בוערה מזרף ומחזיק הקדירות החדשות כן
היסורים מחזיקי' את האדם ומלמדו אותו להטיבו באחריתו בהפירו'
יוכרו העצים הטובים הזה או רעים כן לב אדם יבחן בדבריו .
אל תהלל את האדם אם לא דברת אתו כי בדברים אדם ניכר. אם
תלך בדרך טובים ותבקש את החכמה אז תמצאנה ותלבש נדק' כנגד
הרגמן. כל עיף כנף לזינו ישכון. כן חכמה ונדק' אלל שומע בקולם
ישכנו. כאריה היושב במסתרים לערוף. כן לפתח חטאת רוכן
ועוונותיו ילכדוהו את הרשע. האיש ירא שמים דבריו בהשכל ומרפא
לנפשו והכסיל מרבה בדברים ולא ידע מה דיבר כי רע אשר לא ידע
תבואו. אם אתה בעדת פתאים וכסילים עיניך לנוכח יביטו על
העת והזמן. ובעדת החכמים הלך בטח. כבדים לשמיע דברי הכסילים
שמחתם וגילם מלאה חטאים ופיהם מלא שבועו' עד תסתר שער'
השומעים ויאטמו אזניהם בעת אשר ירבו עצמם. הצעלי גאווה כי
יריבו יבואו לידי שפוכת דמים ולא יוכל כל איש להתאפק ולעמוד
על נפשו לשמוע בקול מחי' פיהם וגידופיהם. המגלה סוד מאבד
כאמנותו ולעול' לא ימצא אהב באמן. כבד אהבך ודיעך ואת מסתוריו
אל תגלה. כי אש חגיד ותגלה ברוח יברח מאחך וכי תבקש אותו לא
תמצא עוד אותו. האורב את אהבו מרבה אויבים לנפשו .
העווב את אהבו כמו העווב עיף כנף מירו. אל תרדוף
אחריו עוד כי לא תשיגנו ברוח יברח כצבי מפני יקשי .
פלע וחבורה יחוש ויתרפא וכי יקלל את מיברו יוכל לבקש
ממנו מחילה אבל התגלה סיד לא ראיתי כהנה לרוח מעיות אשר לא
יוכל להקן. קורץ בעיניו מושב מחשבת און ועושה פעולת רע .
בפניך דברים טובים ידבר ויהלל אתרי פיך ואחריך יקסך. יסחית

דברך הנעימים :

כח גולל

אכן על ראשו יסול . והצופה כמדקרות מרוב לרעהו .
חובל בעצמו ואליו ישוב . מוסר בומץ בה יסול . הגונב
מרעהו נלכד בשחיתו . והמזיק לחזירו על ציאריו יבוא . ולא ידע אי
חזה בא בעל גאווה יהתל וישחוק בריעהו. אבל הנקמה רובצת עליהם
כאריה. השמחים במוט רגלם של יראי השם . ילכדו בחבלי עוונם

וקודם מותם שברוולבם יכלם • כעם וחרון הוא תועבה ואלל רשעים
 מגורתם • והנוקם והגיטור שגאה לחבירו • אף השם נוקם ונוטר
 אותו ומטאתו לפניה וזרורה • כאשר עשה לך ריעך רעה העבר
 על מדותיך ומחול לו ואז על השם תתענג להסיר עוונך ומטאתך
 תכופר • האדם לריעהו שומר עברתו נצח ומשם יבקש מחילה
 ואריבות אפים • הוא אבירי על הבניות ומשם מבקש רחמים •
 הלא אתה בשר ודם ואומר עברתך • ומי יעבור על עוונך • זכור
 אחריהך ולא תשגא את אחיך • כי השגאה דרך השגת והמות היא •
 זכור ברית אלהיך וכלה תגדש את האיבה מלבך • זכור בוראך וס'ח
 ומגל לבגני ריעך • הרף מאף ומטאים גדולים יניח לך כי בצל אף
 יבפיר אש המחלוקת • והרשעים כים גרגש השקט לא יכולו • את
 אוהביהם יעזיבו ומדנים בין אחים ישלמו • ברבות עמים תגדל
 המדרה • ואם מלאה הארץ חמס יגדל חרון ומתה • והמריבה כי
 תעמוד ימים רבים הליך וגדל התבערה דברי רעים מביא למריבה
 ומריבה לירי שפיכות דמים • אם תנשב בפוך על ניצן אחד תלא
 אש גדולה ואם תרוק עליה תכובה האש ואלו שני הכחות מפוך
 יוצאים באותו נפסך • הוללי רכיל ושפתי שקר ארורים המה לפני
 השם • פה רע ישחית רבים ומגרש אותם ממדינה למדינה תשבר
 ערו' בצורות ומחייב מדינות משחית נשים שאינות וביזל הונם עד
 מר יבכיו • הטומע בקולו לצולם לא יסקוט ולא ימצא מנוחה • השבע
 המקל יעשו כאבי' בבשר האדם ופה רע מנסס עד בשר יכלה רבים
 המה חללי חרב ומצט המה נגד חללי הפה • אשרי האיש שומר את
 פיו ולא יאוסר בחבליו כי משאו כובד הברזל • ומבלו נחושה וסופה
 מר ממות עמוקה משאל תחתית • לא יאונה לצדיק כל און • ולא
 ילכד במצידתם ולא יפול במדורתם • עוובי השם בהיפלו ואשם לא
 תכבה • אתה בן אדם הלא תעשה לכרמיך וזיתיך ושדך סייג קוצים •
 למה לא תעשה סייג לפיך בריות דלתים • במאזנים תפלם כספך
 ותזקך למה לא השקול דברי פיך בקנה מאזנים לשמור כספך לכל
 תפול ארצה בחלקתך לשונך לפני אויביך המבקשים את נפסך •
כט המלורה לריעה עושה טוב בעמיו ורחמנות הלז וכל מי
 אשר חלק השם לו בעושר יעשה זאת • את כספך
 תלוה לחבירך בעת צרכו • ואתה הלזה שלם בוזן המיגבל • מוצא
 שפסך תשמור לשלם בזמנו וממלא בכל עת די מחסירך • יש אחד
 מעשך את הלזיה להציה ומשלים רעה למושיע בעת צר לו מנסיקת

בן סירא

פיהו ינשק לו בעת הלואה ודברים נעימים ידבר בשעה מתן מעות .
בהגיע תור החזרה . קובל על הזמן כי עת צרה היא והרחבת הזמן
מבקש . ואף אם כח בידו לשלם כולו יאחר חצי שלי וחצי אחר לו
אם אין לו לשלם לא די שהמעות הליכי נוסף לזה שקנה עצמו אויב
כאזנתה טובתו ישלם לו בחירופי' ובזיונות . יש אדם דואג על
איבוד דמיו ואינו רוצה להלוות יעשה טוב לריעך בעת הצורך צבוא
עתך לשלם ורואה אזהרה אם אין לו פשה עמו צדקה והרמיב לו את
הזמן . עוזר לאביון כמזנות אלפיך ואל תעזוב איתו ריקס . אם כספך
תלווה . כי מוטב להיותו על האדמה ואל תטמון אותו תחת האדמה .
ויברכך השם בכל אשר תעשה וינילך מכל רע והוא ילחם לך נגד
אויביך . אדם עורב ערובה לפני ריעה והנבל אינו מכיר טיבה להערב
ומוכרת לשלם . אל תשכח רוב טובות ערובך אשר נתן את נפשו תחת
נפשך . והרשעים וכפויי טובה לא ישימו פניהם נגד משיעם בעת
צרה . עשירים רבים בשפל ישבו בעבור ערבות והסקט לא יוכלו
כגלי היס . הוגלו על ידיה נדיבים גדולים . ובארץ נכריה נודד הלכו .
הרסו כי יערוב ערובה יבקש תחבולת לפרוץ העול מעל צווארו .
אבל מעוון לא ינקה עמלו בראשו ישוב . עוזר בכל כסף לריעך אבל
מקדם ראה שלא תכשל ותאשם . די לאדם אם יש לו לחס ומים ודירה
ומלבוש לכסית את עצמו . טוב לאכול ארוחת ירק תחת גג ביתו .
תלאכול ברבורים אבוסים על שולחן אחרים . שמח בחלקך אם
מעט ואם הרבה תאכל . כי מיים של צושה הוא ללכת מבית אל
בית . כי בשבתך על שולחן אחרים פיך יהיה סגור כל מה שיאמר
בעל הבית פשה לשמוע בקול דברו אשר ישלך הלה והנה פרוך
השולחן ואם תדור בבית ריעך צא יאמר לך אורח טוב יבוא ביתי
אחי ידור אצלי . כל זה לפני גבר חכם בעון סברון לב לשמוע הוכחת
דברים בעבור אכילה ושתייה :

ל האוהב

את צנו שצרו מוסר ומעבירו תחת השבט בסופו
ישמח בו . המלמד לבנו מוסר ודרך ארץ הוא
שמחה לאוהביו ועגמת נפש לאויביו . כי צמוצו כאשר אחריו צרכה
הצמלא מקומו ובאילו לא מת . האב אם ימיה ישמח ביוצאי חלציו .
ואם ימות לא ידאג כי יודע את דרכי צנו אשר יוכל לפמוד בקשרי
המלחמה נגד אויביו . ולאוהביו ישלם תנחולס . אבל ההולכים לאם
עם בניהם לעשות את הישר בעיניהם סופם לקונן מר עליהם . נער
אשר לא הענינו אביו מימיו כמים כס-ד לא לומר במחב ורסן . אל

תניח את בנך לילך טובב בדרך לבו למה תעצב אחרי כן ושיניך
 דא לדא נקטן כוף את צווארו בעודו רך • נבע מרפו ובשרו במסת
 לשמו' בקולך חנוך אותו בחכמה ומוסר ואל ילך בכל ואל ישיגוד
 בלימות • טוב להיות עני ודל וביריאות בשר מעשיר וכוון רב
 וחולה מוטל על המשכב • אין ערוך כל זהב אופיר נגד ביריאות
 הבוף • אין שמחה כשמחת הלב • המיתה טובה מחלאים רעים
 התחמידים כי מה נחשבו התעדרים הטובים לפני פה אשר לא
 יכל לאכול • כמו המאכלים הערוכים לפני קברי מתים • מה
 לעצבים ואלילים אלמים אם יוחן לפניכם סעודה וארומה אם
 יאכלו ואם יריחו • ככה העשיר אשר הוכ' במחלה על משכבו
 את כל טוב בעיניו רוא' ואל פיו לא יביא וגפשו עליו תדאג :
 אל חגור יאגה בלבך ולא יעציבך מחשבתך • לב שמח ייטיב פנים
 ושמחתו תחן אריכות ימים • עשה טוב לנפשך ונחם את לבך וכל
 חגרש את העצבות ממחשבתך כי הדאגה והעצב ממתים נפשות
 רבות • ופעולה טובה לא תלמח מאתם • הקנאה והכעס מקצרים
 את ימי האדם והדאגה תזקין את האדם בלא פתו : לב שמח
 כל אובל ישרב לנפשו וכל מר מתוק :

לא אל חיגע להעשיר כי יבלה כחך וגופך • והדואג להרבות
 הון רב לא יוכל לישן • בכל רגע יקיץ משנתו כחולה אשר
 יסוריו לא יקנו תנומה לעפעפיו : אחיבו עשיר המאסף הון
 באמו' ובמל טוב לנפשו בעמלו אבל האוסף הון ואין רואה טובה
 בעמלו ואת נפשו לא חיה הוא רש ודל • האובב כסף לא
 ימלט מעון • ומסתפק במעוט לנח לא יזנח רבים ישחיתו את
 עיניהם ומסכנים את עצמם באהבת העושר • המזבחים
 ומקטרים להון רב פתאים ילכדו ולאחץ נופלים • אשרי לעשיר
 אשר אין מבקש מותרות ולא נמצא פוולתה בו • מי הוא זה
 ואיזה הוא נשמתו כי טוב עשה בעמיו • כי לו נאה להללו
 אחר היכולת לעשות רעה ולא עשה • אשר הכח בידו לקשות
 רעה ולא שלח בו את ידיו • לאיש כזה נכסיו מזליחין וקדושים
 ישבחו צדקתו • כי תשב ללחוס את מוטל אל תפתח פיה לבלי חוק •
 ואל תאמר בלבך הנה יש הרבה לאכול • כי רע עין את
 הכל בעיניו רואה • אל תניח הרבה אל פיה אל תשלח את

בן סירא

ידך בקערה למראה עיניך אשר תראה ואל תקח מאת אשר
מונח לפני בעל הבית . את אשר מונח לפניך אותה קח הטובה
היא או רעה . את גורלך המונח לפניך אכול במחון ולא דרך
רעבתנות . אם בחוך רבים יהיה מושבך ידך אל תהא בראשונה
בקערה אף לא באחרונה כאשר כלו לאכול כי האדם אשר מסתפק
במעוט באצילה ושחיה ינוח עלי משכבו בשלום ואשר לא ימלא
את בטנו בשלוה יישן ובזוקר יעמוד צריא . והזולל וסובא
לא ינוח ולא ישקוט על משכבו כי מכאובים בבטנו . אם
אכלת די עוד לא תוסיף ושכב על מטחך ותנוח :
לב בני שמע בקולי ולא תתחרט באחרונה . אהוב את המלאכה
ושגא את הבטלה ולא תבוא לידי מחלה . נדיב לב
אנשים ישבחוהו ויאמרו הגה זה האדם כשר . ושמעו הולך למרחקים
כשמן הטוב . ועל נבל כל העיר נבלה ידברו . וכאשר יפול .
כן נאה לו יאמרו . אל תהי בסובאי יין כי רבים סללים הסול .
כאשר יבחן הכסף על אבן הבוחן כן יבחן לב האדם בעת שכרותו .
היין משמח לב האדם אם צמידה ובמשורה ישתה : בתחלה היין
נברא לשמח נפש האדם . בעת צרכו להתענג הביף והגשמה
יחד . אבל אם ירבו לשתותו לידי כאב לב יבואו . הכסילים כי
יסבאו יין וישכרו : שטותם ואוולתם עליהם בכפלים כי יריבו
ויקללו אנשים עד אשר יוכו בפצעים וחצורות . אל תבזה את
חבירך במשתה היין . ולא תקלל אותו בעת שמחחו . אם זאת
באנשים בסוד שמחת מריעים תשב על מקומך בשלום ודבר
שלום לכל אדם . ואת חלקך המביע מאתך לצורכי הסעודה
תתן . ואז ישמחו בך ויכבדוך . הזקנים בראשונה ידברו כי
זה הוא כבודם . ולא תבטל את המזמרים מנגינותם . ואם
צפיהם יזמרו אל תפתח עיך . ואת חכמתך אל עת אחרת תצפון .
כמו אבן האודם במשכנות זהב כן יפה צעיר לשתות יין . כמו
צרקת ופטרדה משובצים זהב כן הניגונים הכשיטי הסעודה .
איש צעיר לימים ידבר מעט אחת או שתיים בעת הדומק ואם
ישאלו אותו ישיב בקיצור ויעשה עצמו כאילו לא ידע והשתיקה
בכל מקום יותר טוב . אל ידמה עצמו אל הרוזנים והראשים
ובדבר הזקנים אל ישים אמרותיו . הרפתים מביאים צרקים ואיש
נושט מביא את עצמו לאהבה וחיבה מהסעודה הילוכך תהא בגמח
בראשונה

בראשונה לא באחרונה . לך אל ביתך ולא תריב עם אדם
 ואת חפץ לבך תעשה לטוב . ומן שבת והודיה לבוראך אשר חטובו
 האכילך והשביעך :

לב דקרא את השם שומע לקול מוכימו . ואם ישים אל לבו
 בימי בחרותו חן ומסד ימצא . השומע בדבר השם
 ברכות על ראשו יחלו . ואשר בפיו ידבר ולבו כל עמו יאבד לנצח :
 הירא את השם . מבין בחורת השם תמימה לאשורו . ונדק
 ומשפט לפניו יאיר כנר : הרשעים לא ישמעו בקול מוכיח . ומשל
 יקחו לעצמם מבני אדם אשר כגילם . החכם שומע לעצה ואדם
 פרא ובעל גאווה בעצה לא שואלים וחפץ לבם יעשה . ואם
 תעשה את מעשיך על פי עצה בודאי לא תתחרט באחרונה . לא
 חלך בדרך אשר תוכל ליפול עליו פן תגזף באבן רגלך . ואל
 תאמר אשמרה דרכי משטוא . גם בפני פרי בטןך השמר תשמור .
 בטח בהשם בכל לבבך בכל מעשיך אשר תעשה . וזה הוא
 בכלל את מצותיו שמור . המאמין בדבר השם שומר מצותיו .
 והכופה בו לא יחסר כל טוב : לא יאונה אליו כל רע : ואם יסול
 לא יועיל דבר השם יקר בעיני איש חכם זחנפי לב ישאמו בוכספינה
 המטורפת בים . איש תבונה מחזיק בזעו את דבר השם ודברו
 בעיניו מאירת עינים . בין חבין את אשר לפניך ואז תדע
 להשיב אחרי אמת לשואלך : לב הכסילים כאופן העגלה ומחשבותם
 רעים מטה ומעלה בעצים התקועים באופן . כסוס שואג בקול
 אל הנקבה לחבר . כן הרשעים ומנפי לב את עצמן אל לצים
 יתחברו . ויאמרו מה יום מיומים . שבת קודש ימים אחרים הלא
 הילוך השמש שזה בכל הימים עד אשר ישוב שנה . באמת אלהים
 הבדילם והוא צוה לשמור מועדים ומדשים . הוא בחר אחת
 מהם ויקדשם משאר הימים . כמו כל הצריות יהמה מהאדמה
 ראשון אדם מעפר נברא . אבל השם חילקם והבדילם . ויחלק
 את חמתו עליהם . מהם צירך וירומם ויקדש אותם ולעבודתו
 בחרם ומהם אירר ויקלל יומם . וממנבם השפיל אותם . כי המה
 כחומר ציד היוצר לעשות עמה' כחפצו . כמנביו' עבד ונותן לכל
 אחד כאוות נפשו . ברא הכל אחת נגד אחת טוב נגד הרע . החיו'
 לנגד הזנות ירא שתי' נגד הרשעי' . כל זה ראה את מעשה אלהינו .
 שנים נגד שנים ואחת נגד אחת כן יסדה ויכוננה אנו האחרון אשר
 הקיצותי

בן סרא

סקיצותי כמבקש עוללות בעת הנציר . והשם נתן לי זריחה למלאות
את גורני . ראו כי לא למעני כליתי את כחי ופעולתי . רק לכל
המבקשי' ללחו' בלחתי לשמוע בלימודי' שמעו אלי נגידי' ורוזנים
בעם קסו אל לבבכ' . אל תתן את הילך והונך לבנך ואשתך או
לאחיך או לקרוביך בעוד בחיים חיותך . כי אז תחרט בעת אשר
תבוא אליה' משלך יחנו לך . אל יסלטו ידי זרים בנכסיך בעוד
תחיה רוח חיים באפיך . טוב יותר שאתה תתן לבניך מאשר יבקשו .
ואל תבקש אתה מהם לראות בתוך ידיה' . היה אתה לראש ושר בביתך
ואל תתן את כבודך לאחר . בבוא עתך לילך בדרך כל הארץ חלוק
להם עזובונך . לחמור מביע מספוא מקל ומשא' ולעבד לחם מכות
ופבודה . משוך עבדך אל רצונך לעבוד ולמשא' ואז בעת חלך ואם
תעזבהו לילך בטל ירצה להיות אדוניך . העול והמקל יכוף את
צמארי העבד שרע כי הצטלה מביאו לידי רבות רעות . עבודתן המביע
עליו יעשה ואם לא ישמע בקולך תן אותו בסוגר ותמי' . ואם תמצא
אם לבבו נאמן לפניך אהוב אותו כנפשך והמבקש נפשו מבקש את
נפשך וכבודו הוא כבודך . כי אם תצוה אותו ויהיה הפקר לכל זרות
יבדת ממך ואיה תמצא אותו :

לד הבסילים

משחיתי את עצמם בתחלת' הנכונה והפתאי'
בטחונם על חלומות . המאמין בחלומות מתעש
אחר הכל ורוצה לחסום את הרוח החלומות כמו עצבים ופסילים
מה ורוח אין בהם . מי יתן טהור מטתא ושקר היוכל להיות אמת
חיונות ומעוננים וחלומות המה הכל ועוצב רוח אל תאמין בם כי
לא יוכלו להטיב אף לא להרע אם לא יהיה הדבר בגורם עירין
פתגמא . החלומות שזא ידברו והאנשי' הבוטחי' בם עצמם יסכלו
לחנות השם אין צריך שקר . אם ישכיל וילמד היטב ויעמול בתורה
ידוי רב לו להבין לדעת לדבר בחכמה . וזבונה ואשר לא עמל בה
ואיש בער לא יודע כי אם מעט מוציר והמושיע בדרך בינה רעות
רכוק יעשו . כאשר אני בימי חורשי עד לא צאתי על האמת
שרבה למדתי עד אין מספר אבל כמעט הלכתי על דרך לא טוב
במעגלי מות . עד אשר אורו עיני והשדה יפדיתי והנה עתה
האיתי כי יראי השם נשמת רוח חיים בהם כי חלו בטחונם על
אדון המושיע והוא כל יכול אשרי האיש יראה את השם כי יטב בטח
אלא יפחד מכל . עזרתו מקודש אם יפול לא יוטל אשרי להם
בטחונם

בטחונם חזק ואמין מוי יוכל להם - פיני השם על יראץ
 והוא להם אוצר גדול מעוז ומגדול מחסה מחורב - סוכה מ' ארס
 ומטר - וישלח עזרתו מקודש להכשלים לאזרם חיל - משמח הלב
 ומאיר הפנים וטוחן חיים ומחיה וזרכה :

לח המביא קרבן מגזל לא ירצה ולשחוק וקלם יהיה : ויש
 השחוק של רשעים לא יכון נעיני השם ומתנותי'
 לא ירצו לכפר על עוונותיה'. הגזול דלים ומביא קרבן כמו השוחט
 את הבן לעיני אביו - העני הזה אין לו כי מעט לחם והגזול אוסר
 לרוצח יחשב - היורד לתוך פרנסת חבירו נוטל את נפשו אשר לא
 ישלם פעולת שכיר לכלב מת יחשביהבונה ביתו לאחריו כן שובר
 אותה ומה פעל ופשה אשר טרח עצמו לחנסי-המבקש מחילה בעד
 עוונות ועדיין לא שב וטוד חוטא הישמע השם תפלתו - המוגע
 במת ורחץ בשרו במים ועוד יגע בו מה מועיל ביאתו במים כן הא
 האדם אשר עינה בצום כפשו על עוונותיו ומטאים הקודמי והולך
 ומוסא - היועיל תעניתו ומי ישמע תפלתו - נפש כי תעשה אם
 מצות השם זה הוא קרבן נישוח - לשמוע דבר השם מוצח טוב -
 המכיר מוצח המקום וכותן הודאה על חלקו זה הוא קרבן חודה -
 הנוהג בחסדו עם הבריות הוא קרבן מנחה-המקבל על כפשו שלא
 לחטוא עוד והוא עבודת בוראו - החפץ בו והשומר ידו מעשות כל
 רע היא קרבן חטאת : כי תבוא לראות את פניו אל תבוא ריקם -
 קרבן הכשרים מעשיר המוצח וריחו מתוק לפני אלהים - זבח
 הכשרים מקובל ופוחס לא ישכח נצח : חן כבוד לאלהיך בשמחת
 חגך וראשית בכוריד חמים תהיינה עלי מוס : כל מה שהחן
 יהא בלב שלם - וקדש את מעשרותיך בשמחת לבב - כזרבת
 חלהיך אשר נתן לך חמן בביני' יפוז - והשם אשר משל' לאדם
 כמעשהו שבעתים ישלם לך - מכל מיטב חן לו ומוס אל יהיה
 בו כי לא לרצון יהיה - אל תבקש תחבולות בעת הביאך את זבחך -
 כי ארור נוכל והוא אל קנא לא ישא פנים - עוזר דלים שומע תפלת
 הדכים והאביוני' ולא ישא פני איש : מקבל תפלות היתומים
 ומאזין צעקות אלמנות רואה את דמעת העשוקים הנגרים על
 לחייב הלוך ילך ובכה על המעיק' - העובד השם בשמח' תפלתו
 מקובלת לם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה-אבל צעקת דלים
 ואלמנה בוקע העבים ונא יתן מטחה - עד תבוא תפלתו לפני

השם שופט צדק נקום ינקם ולא יאריך אף וימהר את הפורענות
 לשלם להם כחפעל' נקמת דם האומללי' השפוך מיד עי' שקיהם
 ויקנא נקמת עמו וישתחם וינחמם • כאשר ירד הגשם על ארץ
 צמאה למים • כן רחמי האל צפת הדומק יצואו :

לו שדי אלהי צבאות • רחם על עמך ישראל באה בעמלנו

תן פחדך על כל העמים הרימה ידך עליהם ויכירו כח
 גבורתך : כאשר אנחנו מקדישים את שמך לעיניהם • כן הראש
 אותותך בהם לפינינו • ואז יכירו וידעו כי אין אלהים מבלעדך •
 אותות ומופתי' חדשי' עשה • זרוע רמה ויד הגדולה תגלה שפוך
 עליהם חרון אפך • הרום וקפקע עמידתם ותאמר השמר • זכור
 שביעתך אשר נשבעת לאבותינו • ונשור נפלאותיך • אף אשחמתך
 האכלה האומרת בללבה אני ואפסי עוד : תקבץ נפולי עמך שבטי
 יעקב • ויהיו חבל נחלתך כחקד' • רחם עמך אשר זנת אותם
 בדגן שמים • ואשר קראת אותם בני בכורי • רחם על ציון משכן
 כבודך ועל ירושלים עיר קדשך • תכוונ ציון כאשר אמרת •
 תחננל ותתקדש בתוך עמך • הראה נפלאותיך לעמך אשר
 בחרת מראשית לעם סגולה ויתקיי' דברי נביאיך המתנבאי' בשמך :
 גמול טובה להמיתלי' לך ודברי חוזך אמת וצדק יהיו • אנה השם
 שמע תפלת הקוראי' בשמך ברכה הצולשת האמורה מפי
 אהרן ובניו • ואז יכירו וידעו כל יושבי הארץ כי אתה אדון כל
 הארץ יהיה והוא ויהיה ואין אלהים בלעדך :

לא רבמן מקבל כל המאכלים • וכל מאכל משובח מחבירו •

כלשון והסוד אוכל יטעם למוכן לכחם את ריטשו
 בדברים יכיר • איש מוימה בתחבולותיו ישחית את ריעה ואיש
 תבונה יודע להשמר • האם אוהבת בנה יותר מבתה ויש בת אשר
 טובה מהרבה בנים • אשה יפה תשמה לב בעלה ואין אהבה גדר
 אהבתה • ואם היא צנועה וטובה מי ידמה וישוה לבעלה • אשה
 עקרת הבית נכסיו מוצלחים חזינת עזרתו ונחמת נשמתו •
 אם אין גדר וסייג לגנה תהיה למרמס ואם אין עקרת הבית
 זיהו נולה ישחיה : ובכל מקום אשר ילך תועה בדרך : כאשר אין
 לבטוח בגולן ההולך מעיר אל עיר • כן לא נבטח באיש אשר אין לו
 מקום מנוח' וילין בחקוב אשר חשכה לו • כל אוהב אומר אני אוהבך
 אבל רבי' לא יקראו אוהבים רק בשמות' אוהבי' כאשר יפרדו ויעשו

וישיבם שנאחם יעמוד נצח עד יום מותם: כאשר ייטב לך ישמח
 ויעלו בך. וכאשר מטה ידך. יהפך לאויב ייספוד ויאכל עמו בראותו
 כי רב האוכל. וכאשר יפול מנגד יעמוד. אל תשכח את אוהבך. בעת
 אשר יתן השם אליך עושר וכבוד. כל אחד יאמר יועץ אני. ורבים
 חכם לטובה עצמם הם יועצים. לזאת אל תשמע לעצה עד תצמח
 בשלך אם טיבה העצה. כי לפעמים היועץ עצמו רוצה לעשות זאת
 אבל ירא לנפשו לזאת רצונו שאתה תעשה והוא יראה איך יפול
 הדבר: אל תקח עצה משונא ומהתקנא. כמו אם תשאל אשה צמה
 לאהוב את ריעותה השונאת אותה. או לסוחר את סחורתך טובה
 משלנו או ללוקח בכמה תמכור לו. או לכילי איך לעשות טוב. ולאכזר
 על מדות רחמנות. או לעצל על עבודת קשות: הדבק עצמך תמיד
 ליראי שמים אשר ידעו כי שומרים המה דרך השם: היודעים את
 מעשיך ומצערים בעת נפלך. אח עצמם תקח כי על נכון יעצוך. כי
 האנשים האלה רואים את הרע אשר יוכל לצמוח יותר משבעה
 שומרי החומות. ולאחר עתך תפלתך הפיל לפני אל עליון להצליח
 דרכך ולא תחטא. תחלת כל מעשיך בעצה שאל. כי בכל אשר
 תשאלך נספך מערב בו טוב ורע. החיים והמות ביד הלשון המה.
 יש אחד יודע ליעץ את אחרים ולעצמו אינו יכול. ויש רוצה להיות
 חכם ובעל עצה ואין שומע אליו כי לא ניתן לו מהשם חכמה ולא חלק
 לו בבינה. יש אחד חכם כי רבוה ראו עיניו וידו בכל. איש כזה טובה
 עצמו. איש חכם יהולל מאוד וכל רואהו ישבחוהו: לכל אחד
 הרוצים ימי חייו. אבל חיי ישרים אין להם פת קצוב. החכם
 יכבוד מצבי אדם. ושמו הטוב לנצח ישאר לזכרון:

לח בני צחון חיזהו מאכל יפה לגופך ואיזהו רע. ולא תאכל
 ממנו כי הדימות והטעמות שונות אל תרצה לאכול ולא
 תחמל את צעק: כי אם תרצה יאכל יכאב בטנו ייפול למשכב:
 רבים מפו מאכילה גסה והאוכל כדי צרכו יחיה ביושר:

אוקיר לאסיה עד לא תצטרך אליו ואם תפול למשכב אליך יבוא
 כי השם ברא אותו וחלק לו מחמתו ורפאות מאת שדי
 נבראו. לכן יכדוהו שדים ומלכים. השם ברא רפואות מדרך יצחק
 ואיש חכם מנין מה מעשיהם. גם אם ישליכו העץ יתקו מים המרים
 כדי להביד כחו לברואי עולמו האציל מחמתו על בני אדם להללו
 ולהביד נפלאותיו בהם ירמא ויגרש את המחלה. והמעשבים יעשה
 מעשה רוקח. סוף דבר מי יוכל לספר גדול שבתו: הנותן טוב על כל

בן סירה

כי ארץ . בני אדם תפול למשכב יאל תירא שמוך תחינך לסגני השם
 ידעם לך ידעך ממונות רחן ידך חדמים טרד לבנך מכל חטאים הפל
 רחן ניווח ומנחת בולת כל חלב וכ' יזהר להשם ואשרי כן שלח אהר
 קצפת כי לכה נברא . ואל תעזבו כל זמן אשר אתה צריך אליו .
 לסעמים שוכל השפה לבוא לקום מחליו בלי עוד ותרוסה אם לפני
 השם יעמיד את שימתו להחזיקו ולהחלימו ועוד על ימיו יוסיפו לו .
 החוטא לפני בוראו הוא יפול ביד ברוא . בני טוב ללכת אל בית האכל
 בכו תבכה עמכם לנחם אותם וידך תהא בו להחזירו אל אדמתו אשר
 לוקח משם : במר נפש תקוין על כל אחד לפי כבודו לפחות יום אחד
 או שנים תעשה אכל וכאשר תעשה כן יעשה לך . מעצבון יבוא המיתה
 ואל תזכ מכלה ככה ת . מעצבון ודאנה ועניות מכאיבים את כלב אל
 אל יבורו דאנות בלבנך וכלה תגרש את העצבות ממהשבותיך : זכור אל
 תשכה את קינך ואחריתך כי משם לא תשוב עוד בנה : ועל מה אתה
 דואג להאדיב את נפשך : זכור כאשר הוא מת כן אתה . היום בו
 למחר בך אל תספור על המת יותר מדאי כלאשר בא אל מנומתו השקט
 תלזכרו והנחם כי נפשו ממנו נטרדה ואל מנומתה הלכה :

למה הרוצה ללמוד תורת השם לא יעשה מלאכה . ואשר נסשו
 חשקה בחורה לא יעשה עבודה : איכב' יוכל ללמוד
 סעוד ומשדד אדמתו . ומושך את אחד הבקר להכות אותם ברצועה
 סוכל ללמוד . הלא כל דבורו בהשוורים וכלי הבקר ומחשבותיו על משך
 בודע . תחרי שבת משכיתי קום לתת תבן ותספוא לפרויו ופרותיו .
 כן המה בנינים אשר במחנה ושדד יסעלו . כל עשתנותם לפשות
 כלי על מכוש . יום וליילה לא יבנותו לכלות את מלאכתן . חרש ברזל
 מעצר פעל נפחם כל היום מקים בקורנם על הסדן . ויחלוש מפני
 בלש . עד כי עיפה נפשו מהבאות הקורנם תזילנה אזניו . וכשיניו
 יצין לפעול מעשיכו . יומם וליילה לא ישבות עד כי נגמרה מלאכתו :
 יצור כלי חרש ברזליו יגבול החומר וצידיו ושכמו יצור הכלי כחומר ביד
 יצור . ומיגע נפשו לעמוד בקיר ת רגליו . כל המה תנחמים עצמם
 בעבודת ידיהם : וכל אחד עושה פעולות לשבח את מלאכתו : אבל
 לא יצליחו לבחור מאתם אנשים מנכיגים לפסוט השם : כי לא ידעו
 כינס ודרך חשפט לא לחדו רק על משמרתם יעמודו למצוא מחיחס
 בעבודתם : אבל הרוצה לחסות בכל החכמה . ילמוד תורת השם
 ולותה ידרוש ויבנה בדברי הנביאים . וישים מחשבתו על משלי ומליצת
 מראשונים ויחקור מה סתרוש' דברי חכמים ומידושים . ודברים כעמוקי'
 לדבר . הנמצא כזה יוכל לעמוד בסיבלי פרים . הוא יכול לילך
 במדינות רסוקות כי בחן וידע את הטוב ואת הרע . ויעמוד בכל יום
 בעוקר לסודות לבוראו . פין יפתח בשירות ונתשנות לבקש על
 נפשו

נפשו ושל כל עש הקהל יבס והגס יתן לו מזיו חכמה ומכונה ללמוד
 וללמד ולהורות תלו בעש את דרך ילכו בו מפשר מלמך ומשרי
 קטרין יופץ ואיש חכם וחמד השם עליו מעולם וצנתו תקום ואם ישאלו
 אותו ענה לבו יבין לאשורו ואמר ידבר וכל העולם תמיהם תכבדו
 חכמתו לנצח תעמו' לא ישכח זכרו חכמתו בחן תרונה ובקהל חכמי' יש
 בצדו כחיים שמו מאלף נכה ולאחר מותו שמו לא ימות ולעולם יהיה:
מ ועוד לאלוה מילין כי מלאתי דברים כמו ירח במלאותו: אחס
 בניס קדושים שחשו אלי ענסיכם תשא כשושנים על סלגי
 מים שתולים ריח נוחים תתנו כלבונה תפרחו כדודאים ינעים ומירות
 זמרו הללו את שמו בכל מעשיו שכחו את' שם קדשו זמרו לו במינים
 ושגב וצלגלי שמע' וזמרו כל אשר ברא אלהים לעשות הוא טוב מאוד
 הוא ציה וישמור בוצתו וכמוצדו' ואין לשאול למה זה נברא כי הכל
 מוכן לזמנו ופעולתו' בדברו נצבו מים כמו גז קפאו תהומות' כל
 הנברא ברצונו נחמד געים: כל מעשי בני אדם נגד פיניו וכל דרכיהם
 מתנו לא נסתרו' את הכל רואה מתחלת העולם עד סופו ואין לפניו
 דבר חדש' לא יוכל איש לדבר למה זה הכל נברא' כי אין דבר ריק
 בעולמו' הכל נברא לטובת לני אדם: וברכתו תרדמת מעל כורס מים
 כבירים והקה את פני האדמה' אבל חמתו חרד על השובעים אשר
 לא ידעו ורחם סערה תנשכ בהם' כל מעשיהו נקודש ורשעים יכעלו
 בו' כל מה שנברא מבראשית טוב הוא לנדיקים ורע הוא לרשעים:
 בן אדם נריך לחיותו מים ואש ברזל ומלה קמה ומלב דגש יין שמן
 ובגדים' הכל נברא לטוב' שקט לנדיקים וחסרון לרשעים: ואף הרומות
 מהם נבראו ליסר הנרצת ואם יש רוח עושים הפסד ונוקים' ובזמן
 השורענות עושים שלימותם רוח ספרה עושה דברו אש וברד רעב דבר'
 נבראים לישר הנריות חיות רמות נחשים ועקרבים' וחרב לעשות נקמת
 השם לרשעים' עושים בשמחה רצון קונם חשים במשלחתם' ויזמרו הננו
 ופלינו אל המקום אשר אחר השם' ובבית עת השילוב מנוחה לא יתנו
 עד יפרעו וינקמו: את כל זה נתתי אל לבי לחקור ולדרוש ולחוק
 במסר אבל מעשי אלהינו טובים וכל אחד במוצדו וזמנו טוב מאוד
 וחלילה לומר אין כולם טובים על כן נודה לשמו ונזמרו בכל מה ובכל
 לבב' יש רעה חולה מדה המסלכת בכל בני אדם מיום נאחם מבין
 אחם עד טובם אל אדמתם היא אש כל חי' דאגות פחדים בטחון
 וסופו המות קטין וגדול שם הוא כנקלה כנכבד' מהיום: על כשא וכתר
 מלכות בראשו' מהאמונים עלי מולט עד לונגי בלוי הסמכות ומובקי
 אשמות כל ימיהם בעש ומכאובים קנאה אין שלום סכנות מות תאוה
 חמדה ומריבה' אם על משכנו בלייל ינוח וחימתו בחלומות ויחרד בחלומות
 ביראה שגאלי רודף אחריו להתישו ובהקיצו משנתו הוא רואה כי לכבד

בן סירא

ישכון ונמלט מהמלחמה מאוד ישמח כי נסל סחדו מעליו : המדה הזאת
נוכחת בכל בשר באדם ועד בהמה וברשעים שבזה פעמים יותר דבר
דס חרב רעב מכות וכל מיני משחיתים ככל נכרה ומוכן לרשעים כי גם
את מי המבול בעצמם הביאו :

מא כל

מה שנכרה מהאדמה ישוב לאדמתה . כמו הימים והנחלים
מתקום שנאו הם ילכו . מתנו' ושהדים הבאים בעולה
לאבדון יהיו ודבר אמת לעולם תעמוד . הון הרשעים תיבש כמו פחל .
וברשעים הרודפים את הגשם . שמחים בנפשם בעת קבלות מתנות
ושמחים ואחריתם עד עפר יספלו . בני הרשעים לא ישאו פניהם
ושרשם על צחיח שלע יעמוד . ואם יסרו וירצו ועל פלגי מים ישתלו .
יבולו ויכרותו עד שלא יגמרו פירותיהם . אצל מעשים טובים המה
כגנה מגורכה ונדקתם עומדת לעד . האוכל מיגיע כפיו . ושמח
בחלקו חיי נחת יהיה ואוצר טוב מצא . איש כי יוליד בנים הרבה .
ומזכה לרבים שחם נשאר לזכרון . וכשרה בנשים יותר מהמה . יין וכלי
זמר משמחים הלב אבל חכמת השם תשמח יותר משגיבים . חוף
וחליל יצהלו בקול . וקול אוהב יותר מהן . פיניך אוהב לראות את סיפה
ובנשים אבל על זרע זרוע בגן הירוק יותר טוב אוהב פיור לאהבו בעת
דוחקו ואשה לבעלה בכל עת איש את רעהו יעזור בעת צר לו ולצ טוב
מרחש בכל עת . כסף וזהב מחוק ידי אנשים ופלה יותר טובה מהנם
הון ונכסים מרבים תענוג . ויראת שמים על גביהם . כי לא תחמר
כל זה ואין צריכה עזרה : בני אל תעזוב עצמך לחזור על הסתמים .
טוב למות מלצמות של שולחן אחרים . כי מאכל את כבודו ומוטא בנפשו
בלחם אחרים . הנכון והחכם שומר נפשו וירחק מחנה . לחם ספרים
כחלוקל אשר משולחן אחרים זכה מתוק הוא לפה אשר אין לו בושת
ובכוא קדחת ואש מחלקת ירשימות מות מקמר אתה לבן אדם אשר
על שולחנו יאכל ובכוא ישא ויש לו כון רב ותשמח בחלקו אם יזכור
את המדך פרה אתה לו . והנה טוב מאוד . זה המות להמבקשי אותו לזמן
ומרוכה ביסורים . ואשר יאמר עצמו ביותר ואבדה תקותו . בן אדם אל
תירא מהמות . זכור כי כן יסד יחלך על כל בני בשר אשר היו לפניך
ואשר יהיו לאחרונה יסעו ולפה תקלוף על מפשי אלהינו ועל רצונו
כלא אם תחיה מאה לו אלף שנים הימים הראשונים יפלו כלא סיו ומי
ישאל בשאלו בשלום לך לאמי' כמה היו ימי שני חייד :

מב בני

הרשעים והמחנה עצמו לרשעים לשקן ומוטבם יהיו . נחלתם
וירושחם חרוב יחרבו ובניהם להכל וריק יהיו . בני הרשעים
מחאנמים ופופדים על אביהם כי נעבורם המה מצובים ושנאים לכל
לוי לכס הרשעים אשר אתם עוזבים את הצות אל עליון הן לחיים
וכן לחוח ארורים ושנאים אתם . כמו כל אשר מעפר יצא אל העפר ישוב

כן הרשעים מהקללה יבואו ולשאלה ישוּבון. לכל חסד יש עת וזמן אבל שם
 רשעים ירנן כי בזה נחשב הוא. שם טוב אם יקנה נבחר מחלוצות אל
 לחי בני אדם יש קצב ושיעור ושם טוב לנצח נצחים : בני אם ירחיבו
 השם את גבולך והטיב לך ראה שאל תמנוב יראת השם בני מפני מה חתה
 איש בושת לעשות את הטוב וישר ולעשות את הרע איך בוש . בושת
 לאב ואם אם יהיה להם בנא זכות ופסיר ונדיב כי יכתשו ויאמרו כוב
 בושת להשוטע כי יעוות חשפט וחיל אם לא ישמעו למלכס או לאשר
 בראשם . בושת להונות ולגזול ריפיהו ואוהבו ואצל שכנו . הון תלגנוב בוש
 תבוש אשר ידך וזרועך מונחת על הלחם אשר מונח על השולחן בוש פניך
 שלא יכולת לעמוד בחשבונך ולא החוקת בשלום לאשר שאל בשלומך . בוש
 עצמך לנאוף ולהביט בפני נשי ריעך . בוש עצמך לגזול ירושה ומתו
 הכתולת ולחמוד אשת ריעך . בוש עצמך לחמוד אשה ושפת ריעך ולא
 לעמוד בפני מטתה . בוש עצמך לדבר דברים רעים לריעך ואם עשית לו
 איזה טובה אל תאמר אליו כך וכך עשיתי עמך . בוש עצמך לגלה סודות
 ולהגיד כל מה שמעמת ואז תמצא חן בעיני כל רואיך . אבל בזאת לא
 תבוש להכיר האמת ואל תעבור ברית אלפים ליראי השמים לזדקס לישא
 וליתן באמונה . שלא להסיג גבול ריעך . להיות קדוש . מדה זדק ואיסת
 זקק להיות צדיק . אם מעטואם הרבה תרויח תשמה בחלקך יבדק לחכור
 ולקנות . לסקך בנדך בדבר השם . לעבד רע ליסר ולהכות . לשמור הונך
 מאשתך המבישה . לסגור הונך שאל ישלטו בו ידי זרים . למדוד לשקול
 ולספר מה שתתן ביד אחרים . או ביד משק ביתך לקחת חשבון מאתם .
 לתת לכסילים ופתאים ערמה . לנערים לא תתן לרסוד בוקנים . אם
 תעשה את דברי אלה אשר שחתי בפך אז תחכם ובני אדם יבקשו אהבתך .
 נת מטמון שאל לאביה . תפחה ודאגתה לא יישן . צפוד היא קטנה אולי תשג
 עד שתלבין ראשה . ואם היו תהיה לאיש ובא עליה ושאה . בנעריה אולי
 תפחה בבית אביה ותהר לזנוגים . ואם תלקח לאיש ומצא בה פרות
 דבר ושאה . או תהיה עקרה ולא תוליד . אם נתן יוצאנית שום תשים
 עליה עיניך לצל תחלל כבודך ותהיה לבו לאוהביך . תשואת העיר תחלל
 ואתה מרחב הבושה תסתיר וכדי בזיון . אל תחשוק להביט בזוסי הצרות
 ועל פתח ריעך אל תחרוב לראות בתואר אשה יפה כמו שבגדים יבאו
 עם ותולעים כן מיופי נשים נכריות תבוש צרות רבות ורעות . טוב לשבת
 אחת בעל רע מלשבת עם אשה אהובת ריע וצפלה בעיניה לבו ולקלס :
מן אודרה ואשכח מעשי אלטינו כאשר ראיתי כתוב בחורתו גודל
 מעשיו ונפלאותיו כמו פי אספיהי השמש תתן אורה לכל
 הפולס ואורה אור הבחיר מכל החלוצות . לא ניתן רשות למלאכים וחיות
 הקודש להגיד את כל נפלאותיו . כי הגדיל השם לעשות . ילאה הפה לדבר
 והלב לחשוב ולהודות ולהלל את רוב מעשיו הוא לבדו חוקר תהום רבה
 וזכות

בן סירה

ובוחן כליות ולב אנוש ויודע מחשבות לבס • יודע כל דבר איך יופל בזמנו
המוגבל • מגלה עמוקות מני חושך ואשר תבואנה • אין דבר בעולם
אשר ממנו נספרה-מראה אף תבניתו הגדולה • גודל יקר מפאת גדולתו
אשר הוא גדול מהעול'עד העול'לא יוכל איש לגדלו ויחמתו אף לא לקטנו
ולהסילו • מה נעמו מעשיו הנגלות לנו • ומצא מועד בנינוך מאס
הגדולה • הוא חי וקיים לעולם ועד הוא צוה ונבראו • והכל עשה כחפצו •
כל אשר ברא המה שנים נגד שנים ואחד נגד אחד וכל מעשיו תמס-צל
כל אחד ציה מה יהא מלאכתו-מי יוכל לומר ראיתי רבות והצנפתי עיני
מראות- גודל עוזו יראה בגובה שחקים וגודל צבא השמים • השמש תצא
מחופתה ותאמר יחי יום והוא אחד מנפלאות תמיס דעים • ובחצי יום
תיבש פני תבל ולפני אשר וחתה מי יעמוד • תימה גדולה מכבשן האש
תנשב חום ותלהט הרים • ומעת קרן אור פניה תהינה עיני הרואים •
המעשה תניד על עושה • כי אדון הגדול יסדה וכונה ויצו עליה לחהר
בליכתה עשה ירח למועדים לחשבון ולחלק השנים ובכל לילה הארץ תיר
מכבודה חדשים ומועדים על מהלכה יחשבו ואורה אף פומד'של צד
השוק • עת כי יגדל אורה ועת כי יקטן אורה • ומהלכו ישנה בפלאות
אין חקר- תהל אורה לבל צבא השמים • ואת הכוכבים נתנו לה לתכשיט
ברקיע • אדן עולם צוה עליה להיות ברקיע השמים ולהאיר על הארץ
על פי השם יסעו וימנו ילכו ולא יעפו • ראה הקשת אשר ניתן בענן
שבו ליוצרו כי נמצא בו שלל צבעים • צנפ רקמתים • אל עליין ברא את
השמים וימתחם כאוהל לשבת ולשלב יאמר הוה ארץ • וישלח ברקים רב
עד כי נסתחו השמים העננים ילכו ויעופו כאשר תעוף צפור כל כנף •
כחול'עשה עננים עבים ליסול מתוכן הכרד ירעם נפלאות נכחו ותרגו
הארץ והרים ירערו ויפחדו ממנו • אומר לרוה ויגשם צב סובב הולך
הרוח • כצפריס עפות מנשבים השלג להקינצ כמו נד • וכחגבים אשר אחת
בל' אחת ישכנו ויפלו- השלג מראיו עז לנכה מכהם שמים וכפור על
כאדמה יסול במלחי • והמים אשר תהגבות יולו יקרחו ויעמדו כחו מקלות
וכאשר יבא הקרה ממרחק על המים יעמדו כגשר • יתעלם השלג כחגן
וצינה ממריב הרים ותלהט מדבר ומיבשכל ירק עשב • והנה הסזין עבר
יעלה קיטור מהארץ ושכבת העל תעלה להחות פני תבל • דברו גורר
ומקיים לאמור לים עד פה תבוא ויזרם בתוכו גלים • עושי מלאכה
במים רבים • עוצרי הים מגידים כח מעשיו • וכל השומעים תמיס מכבודו
שם אניות והלכון בין חיות קטנות וגדלות • אילו פינו מלא שירה כים אשם
קצרו לא נוכל ספר- כוף דבר הוא כביכול יעלה רינונינו'עד לשמים מה הוא
זה כי גדול הוא על כל מעשיו • אם לשוננו מלא מלל כהמון גלי הים- לא
נוכל להספיק שיר ושנחה אם תשנחוהו בכל נפשיכם וכמכם ואל תזנו דמי
לכם כל ימי הייכם לא תשיגון'אותו כי מי הוא האיש אשר ראה אותו

אם יאמר האיש כי יבולע . חרוב מעטיו ונמללותיו . אדם קצבו
עלם . וכולו מנגד עיניו נסתרה : כי כל מה שיש בפולס . הוא
יוצאם ופועם וואוכזיו ויראיו וכמשכילים יבינו לאחריהם :

מר נורה וכשנת את אבותינו . אשר היו מפילם אנשי השם .
כל אחד לפי כבודו : שש עשה אתם נמללות בידו

עבודה ורצונו בטויה : מלכיהם בנדק מלכו . ומישרים שטפו : במחמה
ונחוכה הנכיגו את צאן מרעיפם . על דרך הקורס והחוקים :

שמה היו אזי כל תופס כנור ועוגב . והמה יסדו סיר כניגונים .
יסודתם בהדרי קודש : עושר וכבוד נתן למו . נכסים וקנין רב : כל
מי חיותם נשגב ונבטחה היו . ואחריהם גשאר שמש לזכרון ל דורות
עולם : אבל אחריים אשר נדרכיהם לא הלכו . נאדו מתוך בקבל
אחיהם וקראו חתים : לא בן בקדושי עליון אשר נדקתם פומדת
לעד . וינחלו לבניהם ירושת עולם : שנחס לא יסף מורפח . ולא
שכח עוד : כבוד גדול עשו להם במותם . ושמותם נשאר נוקיים :

החכמתם ידובר בתוך קבל ומדה . ובמקלות יתגלה מסארתם :
את האלהים התהלך הנוך ואינו כי לקח אלהים אותו . הוא המורה
ששוכה לפני דורו : איש צדיק היה בדורותיו נח שמו . בעת חרון
זעם מלא חן וישאר בהדמה אך נח מחבול חיים : ויקבל הוא
אות ברית קשה . שלא לשחת עוד כל נשר : אצרכם אבינו . הוא
היה אב רמון גויים . לא נמלה כחובו . ואין דומה לו : מחיות השם
שחר ומחוקותיו לא סר . כרת ברית עמו ומתם בצטרו ברית קודש .

וכאשר ניכס אלהים אותו . מלא את לבו נאמן : וישבע לו השם
לאחור כך וזרפך ינרכו גויים ונך יתהללו . וזרפך בחול ימים
ירבה וחללה : בלה ככוכבים . ויש ודרוס ירשה . ומיחד פני הפסי
ארץ : ואת נרכחו הקים את יצחק בנו מקב אצרכם אבינו :
ומתם על ראש יערק צאה . וינרך אלהים אותו בןן ומסד . נחלת
יעקב יירש . וחבל נחלתו יהולק על שנים עשר שבטי ישראל :

מח ריבוי מורעם . את חשה עכדו במירו נאמן ביתו : איש
קדוש טוב וגמים צעירי אלהים ואדם . וממו סולך

וגדול : ויכנדהו כהבונן הקדושים ויגדל מהוד . כח גדול נתן בידו .
לעשות אותות ומופתים בדברו . עד כי נפל סהדו על כל
דעמים : לפני מלכים יתיצב ויהי בישראל מלך . ויראכו את
כבוד מלכותו . ואת יקר מסארתו : לעבוד פבודת קודש בחר אותו .
יעקב גדל פגותותו ונאמן בצריתו : וישמיטכו את כוד קולו .
ובתוך ענין וערסל . היתה סליבתו : סה אל פה דיבר עמו ויחן לו
עדותיו ומשפטיו כחיים להביד ליעקב חיקים . ומשפטיו לישראל :
בשר השם בשנת לוי . בלחן אחיו ויגדלנו . ברית עולם כרת עמו

בן סירא

צרית כהונת פולס נתוך בני ישראל: כלביש אחותי מלבושים נאים
 מחוקנים. עם חכמינו אננים טובות ומרגליות: מושן ולפודן ונאיל
 וכחונת חשבן: ועל שולי המחיל סממן זכב ורמון. ונשתה קולו
 צבאו אל הקודש לכפר עד לאתו: מעשה חושב ורוקס נהכלת
 והרגמן: המושן הפשט על לבו קנופים בו לבני זברון. חשובנים
 זהב. חרותים כס שמופנים עשר שבע ישראל לזכרון: ועל חתמו
 נתון ציץ הזהב. חקוק בו שם המשרש והקדוש. הכל בחכמה ויופי.
 לפניו לא היה כחובו ולאחריו לא יסיה. כי אם לבניו אחריו. דור
 ודור עד פולס: מנחתו יתה שני פעמים ליום: משש חלה לת
 ידיו ונשמן משחת קדש משחת. צרית כהונת פולס לו זלגניו אחריו
 לעמוד ולשרת ולכרך בשמו את עמו. למען ירבו ימיהם ימי שמים
 על הארץ: השם בחר אחיו להקריב לפניו מילה. חטרת חודות
 ושלמים וכל המנחות להטלות ריח ניחוח. זכרון לבני ישראל
 לכפר: הקורה והמצוות נתן לבני לוי. והם יורו משפטו ליעקב
 חוקיו ופדיתיו לישראל: ויהלקו עליהם העדה ויריבו. סן פנה היו
 צריב דתן ואבירם: וירא השם ויגאץ ותבקע באדמה אשר מחזיקים:
 וכאפו וחזונו יבהלם ותהכלם האש: אש משמים יצא וישרוץ
 אותם: ויהי אחר הדברים האלה גדל כוולך את אהרן. וישאבו
 וישא משחת מואת פניו. ולרוחתו נתנה לו מאת שולחן כהןך:
 ראשית בכורי כל. מלחם אלקיו יאכל הוא וזרעו אחריו: חלק
 ותחלה לא יהיה לקם בקרב העם. השם הוא חלקם ומלחם: פינחס
 בן אלעזר. הוא בא שלישי לכבוד הזה. כי את קנחת השם צבאות
 קנא: ונפול העם בלחרי השם. ויעמוד פינחס ויכלל: צרית כהנים
 והשלום נתן לו לעמוד ולשרת לכפר בעד העם. צרית כהונת
 פולס לזרעו אחריו. כאשר כרת את הברית עם דוד משבט יהודה:
 להיות כסאו נכון לפניו. לבניו אחריו עד פולס: כי כרת את
 הברית עם אהרן. להיות זרעו אחריו. תורה ומצוות לישראל
 יורו. וכבונתם ליום:

בד ירושע בן נין. איש גבור חיל היה. וקראו בניו אחריו
 משה: מלחמת השם נלחם נעד צחרי וביולי
 ישראל: וינקמו מאויביהם ויכרגו צשינאיהם. עד יירש יש אל את
 נחלתו: שמו רעוב הלך למרחקים. כאשר נטס בכידון ידו ננד
 ערים בצורות: כרה מלכים קסם היים. נפצורו פחדה חמה יום
 אחד היה כשני ימים: ויקרא אל אל כליון. ויתן את נקמתו.
 וישלך על האויבים לבני אלגביש: איש לא עמד בפניו: וכאשר נבויים
 נשמע. כי השם נלחם אתם: נפל פהד יראל עליהם: גם בימי
 כ פשה טוב נעמיו. הוא וכלבצן יפונה. פחדו על המרגלים
 והגלילים

בן סירא

והמליצים . וישבחו את הא-ל : לוית לא ינותר איש . משם חזית
 חלף . רק כמה לבד חיו מן האנשים . ויבואו את המש אל הרץ
 וכתב חלב ודבש : המש נתן כח בכלב לפח וקומו לכורים את הארץ
 אשר דרך בה . ובניו ישבו במלחמו . לחמן דפת בית ישראל כי
 טוב לשחוב שקול המש : גם כל שיפטי ישראל אשר לא פנדו אלהים
 אחריהם . ולא נסלו מאחרי המש . כל אחר נשמו הטוב יבורך :
 ועמיתיהם כדף ישרמו . וינוחו על השבנות בשלום : ושמואל
 כנניף המש ה טוב . הוא הקים מלך הראשין . ומשה נגיד על פמו :
 והלך מדי שנה בשנה וסבב לשפוט את המש : וכנים המש : ביעקב .
 ויעלימה מצרו : הוא נחלה תמים בתעשיו . ונאמן בדברו . ונבואש
 אחת : שמואל בקוראי שמו . והוא יענה . וטלח חלב הקריב : וירפס
 המש בקולו בפלואת ויהם את אויביו : ויהרוב שרי ארס ופלשת .
 קודם מותו הרים את ידיו לאל עליון . ולפני פשימו . כי ידיו נקיס .
 מחוט ועד שרוך נעל . ויאמר עד . גם לאחר מותו נגיד נביאות .
 למלך שאול מה יבא שופו . ומסחפות הארץ השמיים אפרתו :
מו וראחריו בימי המלך דוד . התנבא נתן הנביא . בחר
 המש בדוד מכל בני ישי כאשר כל חלב יונמר
 לנקריב נאנו אשה להמש : הוא דוד אשר אשחק עם אריות כמו
 גדיים . ואת דובים כמו כנשיס : בנערותו הכה את הגבור גלית .
 זאת מרסות שמו הסיר : בידו לקח האבן . ויקלע בו . וקטבע האבן
 במלחמו : כי לפני אל עליון התפלל . ויתן כח בידו להרוג את
 הסלשתי הערל . וירס קרן לעמו : שנחאו בעשרת אלפים . ויכבדוהו
 עד ניתן כתר מלכות בראשו : הוא הכה את כל אויביו מסביב ויאבד
 וישבר את הסלששים . וישפל את קרנם עד האם הזו : בכל יאופס
 אשר נעשה לו . נתן שיר ושנה לאל עליון בזמר נעים : הוא פעמיד
 משוררים על המחנה לנגן בנגינותיו : הוא תתן לשמור המופדים
 וההגים :נה בשנה נעמחה והלל להודות : גם המש העביר
 חטאיו . וירס ליב את קרנו . וברית פולס נתן לו . לכיות בניו
 אחריו ישבו לכסא ישראל שמו לעולם : ואחריו קם בנו שלחה .
 חכמת אלהים נתן לו . ונאביו הלוח לו מאויביו ויחל על כל
 הפילס בנעמה ובשלום : מנוחה נתן לו מסביב . לבנות בית
 למש . ומקדש קידש להשרות שכינתו בו לפילס . מה יפה שמך
 בנעורך . אשר לבך רם גבוה חכמה . כמים לים חכמים : ואת
 כל העולם בחמה ומשלים מלאת . ושחך . יבי יודף צאיים
 כרמוקים : משם באו לשאול בשלום לך . כי הכל אסבך ואנשי
 סלומך : כל הארץ חמדים משירך . משלים ומליצות וחידות .
 ויברכו את המש כנניף אשר נקרא אלהי ישראל : והב הרבית כמו

בן סירא

כדיל וכפף כמו תוסרת : אכל כסוף הרנית נשים : התם השיאוך
 יכלו לך ויסכלו חכמתך . והרנית כתמים לכבודך בעבודך
 הושלכו בניך . חרה בם טף השם לייסר פוונך : מלכותך נחלק .
 וקם תלך מאפרים . המודל פגלי זהב והכפלים : אכל השם
 פדיון לא כלה רחמיו . ולא ייחם על דברו העוב אשר כרת עם
 דוד . ולא הסמיד את בחירו . מקב דוד אהבו : למען הית ניר
 ושורט לדוד בן ישי על יפקב עמו : ויסי כאשר שכב שלמה עם
 אבותיו . וישאר אחרינו בנו רמבעם הוא בן לא חכם . למשול על
 השם וסבב בסכלות לבו . שהעם נפלו מעליו . איש לאוהליך
 ישראל : וירבעם תלך על ישראל . וימטיא אותם בעגלי הזהב .
 ויטמא את אפרים : וינצמו וירבו פוונם . עד מלאות סאתם .
 ויגרשו מארצם : כי גדו מלבם לפשות אלהים אחרים . עד בא
 קינם . באו ימי השילום :

מח אליהו

סגרי את השמים . ואש אוריד משמים . שלשה פעמים : מה גדלו
 מעשיך ונסלחותיך אליהו . מי ידמה לך : את המת הקיץ משינת
 עולם . ומשאול אותו העלה : מלכים גדולים מזטותם השלכתם
 ותאכדם : על הר סיני שמעת מה תהיה באחרית הופם . והנקמה
 מהר תורב : אתה הוכחת למלכים שילכו בדרך טוב . ונביאים
 משחת אחרך : אתה לוקחת ברכב וסוסי אש : לך כיתן רשימו
 להוכיח להשיב חמה אפו . ולהשיב לב אבות על בניה . ואם שכני
 יעקב לקבץ . אשכי מי שרוחם אומך . ובאהבת נסרך יטכדו :
 כאשר יבוא המכשר לו חיים טובים נחיה : וכאשר ילקח השתימה
 בספרם . נחה רוחו על אלישע . אשר לא יגור ומשגי איש . ולא
 כשא סני אדם : ואלישע . גם אחרי מותו ניבא ואדם החים :
 בעודו בחיים עשה אותות . ונמותו פשם מופתים . וגם כי שלח
 השם בעם נביאים צדיקים ומוכיחים ישראלים . לא היטיבו מעשיהם .
 ולא האזינתו מעלליהם . עד אשר עלה בם חרון אפו . ויגרשם
 מארצם : רק מתי חספר נשאלו . ומצית דוד נשיא פליהם :
 מקצתם פושים את הטוב נפייני פלהים . ומקצתם הרבו לפשע : המלך
 יחזקיהו . עשה תומות לירושלים ויעובה . הניח תים אל סוד הפיר .
 ועשה בסלעים בארות מים : בימיו עלה סנחריב . ושלח את
 רבשקה . ינוסף ידו על הר צב ציון . ויבטח ברוב גאונו : ויבוא
 מורך בישראל . ותמוגגנה ידיהם ולבם כלב אשה מצירה : ויקראו אל
 אלהים בקוה וירימו ידיהם אל רחום ומנון : וישמע תחינתם ויגדה
 אוחם בנבואת ישעיהו הנביא : ויבא מלאך השם ויך במחנה אשור
 ויאכדם

ויאכזרם : כי עשה יחזקיהו את הטוב והישר : בדרך דוד אביו
הלך . כאשר הורו ישעיהו הנביא הגדול בנבואתו : בימיו הלכתי
השמש עשר מעלות אחורנית . והיה לאות אל המלך על
החיים : הוא ישעיהו נביא נבואות גדולות . אשר לאחרונה יבוא :
מחמם ליון בנחמות גדולות . והגיד דברים סתרים . וקודם שח
בואו . את הכל ראה בנבואותיו :

מש המלך יואש . שמו החוב . מרים בשמן אפרסמון מעשה
חקה : מתוק צפה כדבש . וערב כגור ועוגב
במחפה היין : הוא השיב את השם לעבדות השם . ובישר התובנות
והגילולים מן הארץ : גבה לבו מאוד בדבר השם . ויעמוד חשרשים
לביית אלהיו . כלהמלכים החטויו את השם . מלבד דוד יסוקיהו יאשיהו
לא החטויו : אבל לאחריו כן עזבו את ברית אלהיהם . עד כי חרה
בם אפי : וישר טבע מיהודה . וניטל כתר מלכות מראשו . ונתון
את סכתו אל עם אחר . ויחרבו המצדקים : וזאת מקדש
הקודש . ובתיכם שרפו בלש . בנבואת ירמיהו החזה : אשר עודו
בחשי אמו לנביא נבחר : יחזקאל הנביא ראה במראם מרכבת
אלהים חיים . רוכב על הכרובים : נביא לגוים היה . ונחמה פיגד
לע נים : ומצות שנים עשר נביאים . כדשא יסריתו במקום תחנותם .
כי באתו את ישראל . ונבואתם אחת . ואנחנו מיהלים לנבואתם :
את שם זרובבל נודה ונשנה . כי היא היה כחותם על יד ימינו :
ויבואו בן יהוידק הכהן . בימיכם נבנה הבית . ומקדש הקודש
כוננו ימדי : נחמיה בן חכליהו . אותו מאוד נשנה . הוא בנה חומת
ירושלים . בגושלת והגשברת סקים מחדש . הוא בנה את בתינו .
והציב דלתות ושערים במסגרות . אין בצולם דומה למנוך . אשר לוקח
מן העלם . ואין פרך ואזה ליוסף . הוא היה מושל באחיו . ויכלכל
אותם ואת עמם . עצמותיו הביאו לשכם כי משם לקחוהו . שח ושם
גם כמה היו מכובדים באנשי דורם . ואדם על כולם . על סתמים ועל
החיים : כי הוא היה ראשון . ועשוי בכלם אלהים :

ב שמעון בן אחיבה הכהן הגדול . הוא בנה מלך סביב
בית על עמודים . הוא הנביא את היסוד כסלויים
לנבוכד . ועל המקדש מלמעלה עשה מהלך : בימיו נחזי הבאר .
וחיקן אותו ויצף בתוכו נחשת : דלצתו על השם והעיר : והנה
שוב עשה . כי השיב את ישראל לעבודת השם : בעת אשר יצא
מאת סרכת הקודש . קרן אור פניו כמאור השחר : כמראה הירח
במלואתו כאשר החמה על זקדא העליון כמראה הקשת ביופי
כנכפים : כמרח שושן . כדודאים עלי מיס : כפצי הלבונה
מקוטרת . כמקם זכר אוסיר עם כל אננים עובות : כזית שתול
על

בן סירא

על סגני חיס . כהרו בלבנות . בלבוש סגורים והתכשושין של זהב
 וארנחן והאבנים טובות : ובגדיו של המוכח ירעשו הסיסים וכל
 סבית סביב : ובקחתו את הנחתים לתתן על האש . אחיו הכהנים
 מסבבים אותו כזרזים ובבטות קמים . כל בני אהרן הכהנים .
 מליבשים בתכשיטיהם : ותחזיקים בקרבנותיהם לכפר בעד בני ישראל .
 ויקרב את זבחה קיימו . ויטלו את ידו . וינסך יין אדום על
 המזבח בידו . או יקראו הכהנים בקול גדול . ויתקעו צל סרות
 לזכרון לפני אל עליון : ובתקופת השומר יטלו על פניהם ארזה .
 ויתפללו לאדוניים אדון כל הארץ : והלויים בשיר יתרו . וכל
 כלי זמרים . והקית תזלזל . תקול הקריאה המתוקה : כל זמן סעלת
 העולה והמנחה תתפללים פעם בקידה : על הסוד והרחמים . עד
 כלות המנחה : כאשר ירד מעשות העולה והמנחה . הרים את ידו
 על כל עדת בני ישראל . ומנרך חותם בים הים אשר בשמו
 ירבה : והיה בן מהסללים עוד ומקלים את הכרכה : נטנו ואחריו
 נודה לשמו אשר עושה גדולות אין חקר : השם נפתנו ביהים
 מיום באתינו מן מצרים . עושה טובות גדולות פתנו : לכ שח
 יתן לנו . והחיד יכיה שמה ופסון בעית ישראל . תמרו הגדול יהיה
 עלינו . ומכל צרותינו יצילנו : שני אילות זכאה נכשר . והסליט
 תועבת לבי : הסומרונים . ומלשנים : והסיפס הטמאות בעיר סכס :
 זה הכתמה והלימוד . כעב יסופן סירא מירושלים . בספר : ומלבו
 נטסה וזמלה : אשרי מי שילמד ויהנה בה וישט אל לב : כל אשר
 יבשה יצליח כי השם יאיר נרו :

נא קודרה

אני לך אדוני ומלכי אודם שמך : אלהי אל ישועתי
 את שרך וזכרך אשבח . כי אלהי השלטי ומחסי :
 את נפשי סדית נשחת בלי . ומחילי לשון רעים . ומסה תהכיבות
 שחרתי : חיד אייבי ומיד כל חנקני נפשי סללתי ומכל צרות אשר
 עברו על ראשי כי חנן ורחום אתה : מכדולי הש אשר סבבני
 מעתקי ששול . חלסין רחמי מתעט מעוקל : קרבה לחות
 נפשי ומי כחט נשחת נטפני . ואין סוד ל : בקשתי עזרתי
 מאנוס ולל הצלתי : לך אלהי לבי בקר אלסך . כי סוף רחום ומנוח
 ומחיות בכלי : לפני האל הסללתי להשיג מחות נפשי : קרחת
 לאלהי אבי ומרים רשי . אל תצונני ביום צרה . היה לי לצורה
 אודם ואשבת שמך תמיד . ואחור הלך . כי נשחת סללתי : כי
 ספלית משולל נסתי . ומשחן מטיט סתן . נער היותי בימי מורטי .
 בקשתי את סכחה . ולא ישתני להסלל סבורה : סכפתי עליה את
 סיחתי בבית המקדש . ועד לחרות ימי אבקסיה : חלל נפשי לבי
 עליה . כשתת הדולה ככורי ענבים : בנתיבות דרכה סלכתי דרשתי
 ותקיעתי

אֶת־יְהוָה וְהַעֲבֹרְתִי אֶת אֹזְנֵי הַטִּיטִי לְקוֹלָהּ - וַיִּתְרַצ לִי : אֲנִי
 אֲדַוְּתִי בַטֶּבֶל - כְּכֹל יוֹם הוֹלֵךְ וְהַתְּגַבֵּר כַּחֲסִיין עַל בֶּן הַפֶּזֶר
 אֲרוּחִים - אֲשֶׁר חָלַק לִי בְבוּנָה : אֵלֶּה לְבִי נִתְּתִי לְשִׁמוֹעַ בְּלִמְתֵּי הַיָּם .
 אֲשׁוֹת אֶת הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר : וְהִשְׁתַּקִּי בְּכֹל לְבִי לִילֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם : וְהִשָּׂא
 וְשִׂי אֵל הַשָּׁמַיִם וְנִשְׁחַתִּי הַאִירָה מִכְּבוֹדָהּ : וְאִזּוּ הִכְרַתִּי אֶת אֹלֵעֵי
 אֲחֵרֹנָי : בְּאֶמֶת וּבְנֶחֱמִים הִלַּכְתִּי בְּנִתְּיבוֹתֶיהָ : וּבְאֲשֶׁר הִתְחַלַּמְתִּי .
 אֲנִי וְהָיָה לִּי אֶחָד חַיִּינִי : מִנְּחַתִּי אֶת שְׂאֵבֵהָ גַסְשֵׁי אוֹרֵר סְגוּלָה :
 וְאִזּוּ אֵלֶי אֲטוּמֵי הַלְּבָבוֹת . בּוֹאוּ אֵלַי אֵל בֵּית הַכֶּסֶף וְאֵל בֵּית
 הַלְּחִימִד : וְהֵא שְׁחַסֵּר מִדַּעְתִּיכֶם אֲנִי אֶלְמֵד אֶת־ : כִּי אֶתֶם
 אֲנִי . וְאִזּוּ אֶת פִּי מִתְּחִתִּי הַרוּצָה לְלַמּוֹד בִּיאוּ אֵלַי . וְקִוּוּ חֲבֵמָה
 לִי חֲמִיד : הִבִּיאוּ אֶת צוּאֵרֵיכֶם בְּטוֹלָה : וּבְרֹב מִתְּחַנְּכָה . כִּי לֹא
 חוֹקָה הָיָה : לִיאוּ עֲלַי כִּי לֹא הָיָה לִי יְגִיעָה . רַק זֶמַן קָצֵר : וְהִנְחִיתִי
 זְמַנָּה גְדוּלָה : קָחוּ לְקַחִי כְאוֹרֵר כֶּסֶף . וְשִׁמְרוּ אֶתֶּה בְּכֶתֶם אוֹפִיר :
 הַמְּלֹחֶה כְּלִיזְמֵיכֶם . בְּרַחֲמֵי הָאֵל : מַעֲשֵׂה תַמְרוֹת הַמַּצּוֹת וְהַמְּקוֹסִים
 אֲשֶׁר - צִיָּה אֶתְכֶם . בְּטוֹד לְכֶם הַזֶּמַן . וְתִקְבְּלוּ שֶׁכֶר מַעֲשֵׂיכֶם
 כְּטוֹב נַעֲתוּ :

סליק ספר ישוע
 בן סירה מירושלים

